

Serie nouă
februarie 2013

2

(CXXXIX)

36 pagini

10 lei

AM

MUZICALĂ
ACTUALITATEA

REVISTA LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

La ceas aniversar - Octavian Lazăr Cosma

Ziua Culturii Naționale

Adio, Helmut Plattner!

Omagiu Mălina Olinescu

Muzica filmelor Disney

Remember Anca Agemolu

În imagine:
tenorul român de renume mondial
TEODOR ILINCAI invitat la
Opera Națională București

Archaeul între general și individual

Liviu DĂNCEANU

Pe scurt, archaeul este „o structură sau un pachet de posibilități structurate care stau să treacă în sânul realității dacă aceasta oferă condiții favorabile realizării lui” (Constantin Noica: *Rostirea filozofică românească*).

O partitură, bunăoară, este „activată” de interpret; el reprezintă în acest caz „archaeul”. Iar condiția necesară trecerii de la starea de subzistență la starea de existență este întâlnirea restitutorului cu partitura. Dar aceasta nu este și o condiție suficientă, întrucât partitura trebuie să placă, iar interpretul să vrea să o restituie. Parafrazându-l pe Mircea Eliade am spune că archaeul constituie prelungirea marilor istorii narate de miturile care explică modul cum s-a născut și a proliferat lumea muzicii savante europene. Așa se face că experiența obiectivă normală este suficientă pentru a explica coerența subiectivă. Or, nu poți fi compozitor dacă nu devii conștient la un moment dat de propria-ți reflecție. Doar atunci știința muzicii ți se oferă ca o colecție deosebit de bogată de cunoștințe bine legate. Altminteri, sub presiunea impulsului de a fi eminentamente pragmatic, prea adesea relativitatea degenerază în relativism, ipoteza în supoziție, iar axioma în adevăr prim.

Fără îndoială, arta sunetelor are o filosofie a sa întemeiată pe binecunoscuta pentagramă ontică: general → determinații → individual → determinații → general. Se pare că muzicologia este văduvită de o evaluare speculativă care să ne arate în ce condiții anume principii generale conduc la rezultate particulare, la varii fluctuații; totodată, în ce condiții rezultate particulare sugerează generalizări care le completează ori dialectici care produc principii noi. Din această perspectivă principiul archaeului se manifestă fie pe cale empirică, fie pe cale rațională. Ambele căi sunt legate, fiind într-un fel, consubstanțiale. Una triumfă dând dreptate celeilalte: „empirismul, afirma Gaston Bachelard, are nevoie de înțelegere; raționalismul are nevoie de aplicații. Un empirism fără legi clare, fără legi coordonate, fără legi deductive nu poate fi nici gândit, nici învățat; un raționalism fără probe palpabile, fără aplicație la realitatea imediată nu poate convinge pe deplin. Probezi valoarea

Foto: Mihai Urmărescu

unei legi empirice făcând-o pe baza unui raționament. Legitimezi un raționament făcându-l baza unei experiențe” (Gaston Bachelard: *Filosofia lui nu*).

Categoriile generalului și individualului pot fi detectate, în principal, pe căi raționale, în timp ce categoria determinațiilor se supune unor remarci empirice.

Pe de altă parte, generalul ține de pachetul de posibilități structurate, de care vorbea Noica, acoperind

zona virtualului, iar individualul de starea de existență, confundându-se cu zona realului. La rândul lor, determinațiile se identifică, grosso modo, cu totalitatea condițiilor favorabile trecerii de la general la individual sau, prin extensie, de la individual la general.

(Urmare în pag. 2)

DIN SUMAR

Omagiu lui Fritz Kreisler	3
Octavian Lazăr Cosma	4
Iosif Sava	5
Despărțiri	6-7
Anul Verdi	8
Ziua culturii naționale	9
Adio, Helmut Plattner!	10
Faust la Timișoara	12
My Fair Lady la Constanța	13
Punctul pe j... azz	18
Vedete	20-21
Ancheta jurnalistică 3	22
Omagiu Mălina Olinescu	24-25
Știri	26-27
Muzica filmelor Disney	28-29
Discuri	34-35

Archaeul între general și individual

(Urmare din pag. 1)

În cazul archaeului, atunci când precumpănește direcția de la experiență la rațional, aceste determinații se pot scâldea într-un suc metaforic și viceversa, atunci când prioritară este direcția dinspre rațional spre experiență, generalul sau/și individualul pot cocheta cu metafora.

Pentru componistica predominant empirică, recursul la metaforă este ca o mânășă pe o mână înghețată. Nici pentru componistica săvârșită în chip preponderent rațional înfierea unui cadru metaforic nu reprezintă neapărat un compromis ori o înfrângere. Creatorul autentic, empiric sau

rațional, nu-și reneagă principiile, ci le dialectează. El vrea să aplice, să experimenteze. Numai așa sporește substanța principiilor componistice. Perturbațiile, fluctuațiile, variațiile nu-l prea tulbură. În schimb, metafora îi modulează orizontul, proiectând conștiința unui spirit care se fundează lucrând asupra necunoscutului ambiguu, căutând în imaginar ceea ce contrazice din experiențele anterioare. Între individual și general, între subzintență și existența propriu-zisă nu se instituie rupturi. Așa cum nu există clivaje între cunoașterea sensibilă (empirică) și cea științifică (rațională). Raționalismul care informează experiența se cade să accepte o deschidere corelativă transcendenței empirice. Categoria determinațiilor nu poate fi validată, iar principiul archaeului nu poate avea sens dacă opțiunile lor metaforice nu se pliază pe scufundarea gândirii raționale în intuiția lucrată.

Liviu DĂNCEANU

Noul concurs de canto al Operei Naționale București

Premii atractive, juriu internațional de prestigiu,
condiții organizatorice deosebite

Perioada de desfășurare 13-16 iunie 2012. Termen limită pentru înscrieri: 18 mai.
Preselecție pe baza unei înregistrări video

Omagiu lui Fritz Kreisler

Carmen MANEA

Între personalitățile marcante ale „anului 2012” se află fără îndoială celebrul violonist și compozitor austriac Friedrich Fritz Kreisler (1875-1962). Muzicianul care a avut o contribuție importantă în cadrul artei interpretative și a îmbogățit repertoriul violonistic din secolul al XX-lea, ar fi meritat să fie omagiat pe plan mondial în centre culturale și în instituții de învățământ muzical de prestigiu.

Cu excepția **Workshop-ului și Recitalului KREISLERIANA**, organizate la Universitatea Națională de Muzică din București de prof. univ. dr. Gabriel Croitoru și lect. univ. dr. Ioana Croitoru în 19 decembrie 2012, în România nu au existat alte manifestări menite să marcheze semicentenarul trecerii în eternitate a legendarului muzician.

Inițiativa familiei Croitoru merită să fie apreciată atât din punct de vedere artistic, cât și pedagogic. Studenții celor două clase au parcurs cel puțin o lucrare scrisă de Kreisler, pe care au prezentat-o în cadrul recitalului din sala „G. Enescu” a UNMB. Înainte de a interpreta pe scenă lucrarea respectivă, studenții au participat la Workshop-ul în care au fost abordate detaliile tehnice și artistice specifice ale repertoriului, precum și anumite probleme generale legate de interpretare. Au putut urmări câteva înregistrări ale lui Kreisler, violonistul care a impresionat publicul de pretutindeni prin prestația plină de culoare și fantezie, prin magia vibratoului său, prin acel cuceritor rubato, aflat în contrast cu rigoarea interpretării lui Jascha Heifetz.

În afara lucrărilor originale datorate lui Kreisler, au fost interpretate și câteva piese inspirate din creația altor compozitori și aranjamente realizate de Kreisler „în stilul” acestora.

Ca impresie generală, menționăm nivelul ridicat al recitalului, în care fiecare student a încercat și, de cele mai multe ori a reușit, pe lângă depășirea problemelor strict tehnice, să evidențieze caracterul muzicii,

varietatea stărilor sufletești pe care bijuteriile muzicale elaborate de Kreisler le evocă. Tinerii violoniști au fost acompaniați cu profesionalism, cu fantezie și flexibilitate de Clementina Ciucu, pianistă apreciată în cadrul UNMB, precum și în sălile de concert din capitală și din provincie.

În ordinea intrării în scenă, am remarcat calitatea și bunul gust cu care sudentul Cătălin Anton din anul I a interpretat *Siciliana și Rigaudon*, virtuozitatea lui Cristi Chivu din anul II, în lucrarea *Serenada „Polichinelle”*, dezinvoltura lui Marius Nițu din anul II, în *Dansul spaniol* de Kreisler-Granados.

Andreea Crăciunescu, din anul I a realizat o variantă sensibilă, plină de rafinament a lucrării „*La Precieuse*” în stil *Couperin*, iar Ana Maria Marian din anul I (master) a redat convingător patosul și vitalitatea piesei „*Țiganca*”; am remarcat apoi verva debordantă cu care Laura Șandru, din anul I, a

interpretat *Dansul ungar nr. 5* de Kreisler-Brahms. Cristiana Tudor din anul II și-a dezvăluit calitățile muzicale și tehnice în două lucrări: *Rondino pe o temă de Beethoven* și *Allegretto în stil Boccherini*. Cristina Șarpe din anul I a prezentat *Mazurka* de Kreisler-Chopin, lucrare plină de poezie și grație, iar Radu Barabancea, din anul III, *Nocturna din Tanager* de Kreisler-Godovski, creație remarcabilă prin noblețea expresivă.

Am apreciat violonistica strălucitoare și sensibilitatea lui Sabin Penea, anul II (master) în „*Molly on the Shore*”, diversitatea coloristică a Andreei Bernevic, anul III, din *Hymn to the Sun, din opera „Cocoșul de aur”* după Rimski-Korsakov. În secțiunea a

doa a recitalului au fost programate câteva creații emblematice ale lui Kreisler: *Tamburina chinezească* interpretată de Alex Marian din anul II (master), *Capriciul vienez*, cu Andra Andrei din anul I, *Sincopație* cu Florian Cristea, anul III, *Recitativ și Scherzo* cu Simina Croitoru din anul IV, *Mic marș vienez*, cu Ana Maria Marian, anul I (master). Publicul a fost fascinat de farmecul muzicii, de calitățile fiecărui interpret în parte, de gradăția subtilă cu care aceștia au fost evocată un bogat diapazon de stări sufletești situate între umor, grație, tristețe, bucurie, gravitate.

În încheierea recitalului am ascultat câțiva studenți, în postură de soliști, care au fost acompaniați de o formație alcătuită din șase violoniști, printre care se afla și maestrul Gabriel Croitoru. Împreună cu Ioana Croitoru, acesta a imaginat un acompaniament original (distribuit în trei grupe de câte doi violoniști), menit să valorifice calitățile soliștilor și originalitatea muzicii lui Kreisler.

În această formulă inedită, l-am admirat pe Sabin Penea în *Preludiu și Allegro* de Pugnani-Kreisler, pe Simina Croitoru în *Liebeslied*, pe Alex Marian în *Variațiuni pe o temă de Corelli*, duo-ul alcătuit din Laura Șandru și Andra Andrei în *Liebesfreud* și duo-ul format din Florian Cristea și Gabriel Croitoru în *Frumosul rozmarin*.

Maestrul și discipolii au colaborat artistic la omagierea lui Kreisler și la realizarea portretului muzical al acestuia. Publicul a apreciat deopotrivă prestația de excepție a soliștilor, dar și subtilitatea și fantezia cu care aceștia au fost acompaniați. Pe parcursul desfășurării recitalului, pe scenă, pe un monitor au fost postate mai multe fotografii ale lui Kreisler, din diferite perioade ale vieții.

Manifestările dedicate semicentenarului morții lui Kreisler demonstrează atașamentul față de tradiția interpretativă a școlii violonistice a legendarului muzician, precum și pasiunea și profesionalismul cu care sunt îndrumați tinerii violoniști la clasele măștrilor Gabriel și Ioana Croitoru. Recitalul s-a bucurat de prezența unui public numeros, venit să participe la un eveniment muzical deosebit. Omagii valorilor trecutului, tinerii interpreți au abordat creații de mare frumusețe și rafinament, cărora le-au conferit actualitate și vitalitate, asigurându-le un loc important în viitor, în repertoriul lor în calitate de soliști.

Mai mult decât alți muzicieni ai epocii sale, Kreisler a știut să se adreseze contemporanilor și generațiilor care i-au urmat, a căutat și a găsit răspunsuri la probleme legate de arta violonistică, de muzică și de existență.

Octavian Lazăr Cosma

– la ceas aniversar

Vasile TOMESCU

De la filosofi precum, în vechime, L.A. Seneca, de la precursori ai culturii moderne precum J.W. Goethe, de la muzicieni de larg orizont precum G. Enescu moștenim explicit adevărul că rațiunea existenței creatorilor de valori spirituale este aceea de a se dăruia cu trup și suflet operei de îmbogățire a acestui tezaur în beneficiul umanității. Goethe își exprima, la împlinirea a optzeci de ani, satisfacția că a ajuns să aprofundeze sensul culturii și să lase posterității ceea ce și-a însușit timp de o viață. Cu proverbiale sa noblețe și generozitate, Enescu afirma din adâncul ființei sale: „Tant que j'existe, je veux chanter”.

Concordă cu aceste aspirații demersul creator al muzicienilor noștri de ieri și de azi. În 2013 aniversăm împlinirea a 100 de ani de la nașterea eminentului compozitor și promotor de cultură Ion Dumitrescu și comemorăm împlinirea unei jumătăți de veac de la stingerea din viață a altui muzician de frunte, Paul Constantinescu. În ajun de primăvară celebrăm, sub semnul unor dăruite auguri, ziua de naștere a muzicologilor Viorel Cosma și Octavian Lazăr Cosma.

Momentul aniversar Octavian Lazăr Cosma este sinonim cu împliniri de excepție în plan profesional, ca exeget al muzicii, profesor la Conservator și luptător pentru progresul procesului de cultivare a frumuseților artei sonore. Un scurt popas pe drumul parcurs de el ne arată că s-a instruit la școli muzicale din Blaj și Cluj, centre de puternică rezonanță în istoria românilor și în viața culturală a acestora; a beneficiat aici de știința și experiența unor maeștri de seamă cum sunt compozitorul Tudor Jarda și Liviu Comes. S-a perfecționat apoi la Conservatorul din Sankt Petersburg, prestigioasă instituție în cadrul căreia s-a format, la timpul său, Gavriil Musicescu, exponent al creației componistice, artei interpretative și învățământului muzical afirmate la Iași la conferința secolelor XIX-XX. Orientarea lui Musicescu spre dezvoltarea unei creații muzicale originale s-a aflat în deplină concordanță cu principiile consacrate la București de Dumitru G. Kiriac. Este vorba de potențarea melosului folcloric și de tradiție bizantină în spiritul cuceririlor artei polifonice și armonice realizate de maeștrii de notorietate universală. Opera ilustrată de compozitori, teoreticieni, interpreți și pedagogi muzicali activi în orașe din toate provinciile românești, în consens cu aportul muzicienilor de peste hotare care și-au găsit prețuirea aici, relațiile cu factorii de susținere a mișcării artistice, consacrarea muzicii noastre în aria spiritualității europene și transcontinentale – acestea sunt direcțiile de dezvoltare relevate amănunțit și viguros de Octavian Lazăr Cosma în ciclul de volume publicate sub genericul *Hronicul muzicii românești*. Autorul valorifică într-un sistem coerent rezultatele cercetărilor întreprinse de el și de

alți muzicologi în legătură cu înflorirea culturii muzicale în spațiul nostru din epocile trecute și din epoca reprezentată de oameni ai artei sonore activi în România întregită. Studiind vaste fonduri de documente – manuscrise, tipărituri, fotografii, afișe, înregistrări sonore – O.L. Cosma prezintă pentru prima dată

contextul cuprinzător în care s-a dezvoltat cultura noastră muzicală ca o realitate organică, unitară în diversitatea ei, expresie a unei viziuni specifice despre locul și rolul culturii în viața omului. Meritul fundamental al acestui ciclu de volume rezidă în faptul că el reflectă logic și cronologic evoluția culturii muzicale naționale în toate domeniile componente. Dezbaterea numeroaselor probleme de referință este

realizată într-un stil riguros științific, cu sobrietate și spirit critic, în consonanță cu problematica de ansamblu a culturii românești și universale, cu evenimentele de ordin politic, moral, religios, social, economic, cu desfășurarea vieții muzicale internaționale. *Hronicul muzicii românești* este rezultatul unei concepții unitare impunându-se astfel ca o autentică „operă de autor”, deosebindu-se astfel de lucrările de același gen în general născute prin contribuția unui cerc de specialiști, de la domeniul

istoriografiei, la cel al etnografiei și folclorului, artei sacre, învățământului muzical.

Expresie a supremei prețurii acordate operei enesciene – pe care O.L. Cosma a abordat-o nu mai puțin profund în volume și studii de sine stătătoare –, ca și operei realizată de alți maeștri români proeminenți, *Hronicul muzicii românești* se distinge și prin faptul că ia în considerație o largă scară de valori, reflectate distinct, nuanțat, conturând o piramidă care se arcuiește în trepte pe o bază solidă.

În același spirit O.L. Cosma a elaborat volume cu caracter monografic consacrate *Operei Române din București*, *Operei Române din Cluj*, *Orchestrai Simfonice a Radiodifuziunii*, dezvoltării cu lumini și umbre a activității Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Grație acestor opusuri, care își au complementaritatea în ciclul nu mai puțin prodigios al lexicoanelor de muzicieni din România publicat de Viorel Cosma, și atâtor volume semnate de autori iluștri precum D. Cuclin, C. Brăiloiu, G. Breazul, I.D. Petrescu, de mulți discipoli de renume ai acestora, cultura muzicală românească poate fi considerată astăzi în adevărata ei lumină.

Portretul muzicologului aniversat se întrecește cu remarcă atât de importantă că O.L. Cosma a fost ales membru al Academiei Române.

La mulți ani!

Primirea însemnelor de academician de la Președintele Academiei Române, Ionel Haiduc

Iosif Sava

**Critic muzical, pianist și muzicolog
(1933-1998)**

80 de ani de la naștere

Al. I. BĂDULESCU

Vineri, 15 februarie a.c. s-au împlinit 80 de ani de când „în dulcele târg al leșilor”, într-o familie în care muzica „era la ea acasă”, s-a născut criticul muzical, pianistul și muzicologul IOSIF SAVA, personalitate marcantă a muzicii românești din cea de-a doua jumătate a secolului XX.

Studiile muzicale (pian, teorie-solfegiu) au fost începute în anii copilăriei, cu tatăl său Bernard Segal-care „i-a înșuflet dragostea pentru arta sonoră și pentru muncă”, La Iași a avut fericitul prilej de a beneficia de îndrumarea unor renumiți compozitori, dirijori, pianiști și muzicologi, printre care Achim Stoia, Eliza Ciolan, Gheorge Pascu ș.a., care până în anul 1950, au făcut parte din corpul didactic al Conservatorului de Muzică din Iași, desființat în mod abuziv, în primele luni ale anului 1950.

Începând din toamna anului 1951, tânărul muzician Iosif Sava este angajat redactor la Secția cultură-știință a ziarului „Scânteia Tineretului” - până în anul 1969, când, prin concurs ocupă, până în 1990, importante funcții de redactor și apoi de realizator la Societatea Română de Radiodifuziune.

În paralel, Iosif Sava își continuă pregătirea generală și de specialitate - între anii 1951-1955 la Facultatea de Filozofie a Universității din București (examenul de stat în 1955) și ulterior, în perioada 1964-1966 se numără printre studenții Facultății de Pedagogie, dirijată, muzicologie, profesor de muzică - din cadrul Conservatorului de Muzică din București.

După Revoluția din 1989, ilustrul om de cultură și de muzică Iosif Sava a preluat conducerea Redacției Muzicale de la Televiziunea Română și din 1993, a Redacției Culturale - până în 1998, când din motive neîntemeiate, în plină putere de muncă a fost abuziv înlăturat din instituțiile pe care le-a servit, cu exemplar profesionalism, dăruire și pasiune greu de egalat, aproape patru decenii.

Posesor al unei vaste culturi și înzestrat cu un excepțional talent în știința și arta dialogului, a realizat memorabile emisiuni de radio și televiziune, printre care: *Invitațiile Euterpei*; *Clasici ai muzicii*; *Muzica și zgomotul lumii*; *Colocviile criticilor muzicali* și cu deosebire splendidele *Serate Muzicale*, la care săptămânal erau invitate personalități de excepție ale științei, culturii și artelor românești, precum și cei mai talentați tineri interpreți și creatori de frumos, distinși cu mari premii în țară și străinătate, emisiuni ce au rămas în istoria acestor instituții și în Fonoteca lor de aur.

Prin inspirantul său condei, omul de știință muzicală Iosif Sava a publicat în decursul vieții peste 6000 de articole, studii, eseuri, cronici muzicale, recenzii, cronici pentru discurile realizate în instituțiile de profil în țară etc. care au văzut lumina tiparului în prestigioase reviste de specialitate: *Muzica*, *Studii de muzicologie*, *Actualitatea muzicală*, *Melos*, *Contemporanul*, *Cronica*, *Ateneu*, *Astra*, *Tribuna*, *Orizont*, *România literară*, *flacăra*, *Cronica română* etc. precum și în presa cotidiană etc.

Un loc special în prodigioasa sa activitate, îl ocupă cele peste 50 de volume de muzicologie și lexicografie. Iată numai câteva titluri: *Idealurile lui George Enescu. Șase decenii pe strada Ateneului*; *Dirijori români. Șase decenii pe strada Ateneului*; *Polifonia unei vieți. Arta Florescu în dialog cu Iosif Sava*; *Patima muzicii-în colaborare cu baritonul David*

Ohanesian; *Muzicienii Iașului (în colaborare cu prof.univ.dr. Gheorghe Pascu*; *Constelația Madrigal. Marin Constantin în dialog cu Iosif Sava*; *Eugenia Moldoveanu și vocile veacului*; *Cu Ludovic Spiess prin teatrele lirice ale lumii*; *Ștefan Niculescu și galaxiile muzicale ale sec. XX*; *Personalități românești la seratele muzicale (vol.I-II)*; *Invitațiile Euterpei*; *Dublu recital Nicolae Cajal-Iosif Sava*; *Ghidul de operă*; *Ghid de balet*; *Dicționar de muzică*; *Istoria*

muzicii în date(toate în colaborare cu alți oameni de știință muzicală); *Mica enciclopedie muzicală ș.a.*

O seamă de lucrări cu caracter didactic și de popularizare, din domeniul literaturii și memorialisticii au avut darul de a contribui la cunoașterea de către publicul din toate categoriile socio-profesionale a valorilor perene ale istoriei, culturii și artelor românești și universale.

Pentru întreaga sa activitate, distinsul muzician a fost răsplătit cu importante ordine și medalii ale statului român, cu cinci premii ale Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Referindu-se la locul și rolul omului de știință și cultură Iosif Sava, eminentul muzicolog și prof.univ.dr Viorel Cosma menționa: *În muzica românească de la sfârșitul sec. XX, Iosif Sava a reprezentat un fenomen singular; într-un sfert de veac a publicat peste 50 de volume, a ținut microfonul postului național de radio săptămânal de săptămână timp de două decenii și apoi încă aproape încă 10 ani la Televiziunea Română pentru ciclul de emisiuni Seratele muzicale etc.*

„Era un om de inițiativă extraordinare, optimismul lui, dinamismul, energia și se comunica, erau molipsitoare” (acad. Zoe Dumitrescu Bușulenga); *...Iosif Sava a fost un formidabil catalizator în cultura românească, îndeplinind un rol crucial, definibil în următoarele aspecte: a apropiat de muzică personalități din cele mai variate domenii de activitate (...), a afirmat cu o eficacitate niciodată depășită, valorile creației românești și universale pe toate lungimile de undă la care avea acces. Prin aceasta a convocat la muzică, la valorile ei perene, sumedenie de oameni din care unii așteptau emisiunile domnului Sava așa cum, cândva, așteptaseră lecțiile de muzică ale lui Leonard Bernstein (Pascal Bentoiu).*

Alexandru BĂDULESCU

Muzică franceză la Sala Radio

Costin POPA

În cooperare cu Institutul Cultural Francez, Orchestra Națională și Corul Academic Radio au prezentat publicului, la sfârșit de februarie, un program cu alcătuire interesantă, ce a asociat „Preludiu la după-amiaza unui faun” și Trei schițe simfonice „Marea” din creația lui Claude Debussy, cu „Stabat mater” de Francis Poulenc.

Dirijorul Cristian Oroșanu este des invitat la Sala Radio. De data aceasta, în teritoriul muzicii franceze de inspirație impresionistă (Debussy), s-a arătat un talmăcitor în profunzime a două lucrări complicate prin nevoia inducerii unei atmosfere picturale, în care unda de mister, rafinamentul, să nu lipsească. Așa a și fost, o reușită deplină, cu sprijinul flautului solist, în „Preludiu la după-amiaza unui faun”, așa a fost în construcția graduală pe care a oferit-o tablourilor mării, cu sprijinul pachetului de violoncelle, al alăturilor, al întregii orchestre, care a înțeles cu pricepere demersul intelectual și poetic al baghetei. Evident un gânditor matur, dezbărat de contactul vizual cu partitura (dirijează pe dinafară) și concentrat asupra efluviiilor sonore, asupra relațiilor cu instrumentiștii, Cristian Oroșanu este artistul

de finețe și eleganță a gestului cu care conduce chiar și pasajele tăioase, de forță. Eficiența direcționării energiilor este maximă și rezultatele apar admirabile, ca încadrare stilistică, mai ales prin crearea imaginilor de șevalet, atât de necesare redării muzicii lui Debussy.

În „Stabat Mater”, acest opus liturgic clădit pe planuri diverse, alternante, contrastante, de la murmur („Stabat Mater dolorosa”) la impetuos („Cujus animam”, „Quis es homo”, „Inflamatus”), de la unduire sonore („O quam tristis”) la dezvoltări grandioase („Inflamatus” sau finalul „Quando corpus”), Oroșanu a demonstrat o bună comuniune în spirit sacru cu orchestra și corul (optim pregătit de Dan Mihai Goia), rezonantă profund în public.

În câteva din cele 12 secvențe ale missei catolice, soprana Mihaela Mingheraș-Couture a intervenit solistic fie cu sunete centrale de puritate instrumentală, fie înalte aspre...

Cristian Oroșanu

Quartetul „Solartis”

Doina MOGA

De mult n-am mai ascultat pe cineva cântând cu atâta plăcere! De mult n-am mai simțit bucuria clarității muzicii revărsată atât de firesc de pe scenă, direct în sufletele ascultătorilor! De mult nu m-am mai simțit atât de mândră și specială pentru că mi-am ales ca profesie, poate cea mai nobilă, complexă, frumoasă și abstractă dintre arte: MUZICA, ea fiind din totdeauna, peste timp, deasupra problemelor de orice fel, fie ele politice, de rasă, de bani, de criză, de războaie reci sau calde, de dezastre... etc. Pentru că, de acolo, din sfera trăirilor irepetabile, ea emană **din și prin** orizontu-i nelimitat, doar ordine, lumină, confort, optimism, încântare, emoție, vise, îmbogățindu-i deopotrivă pe cei ce o creează ca și pe cei ce o interpretează sau ascultă. Ori tocmai asta am simțit în seara de marți 13 noiembrie în Sala „Enescu” a Universității Naționale de Muzică din București, unde patru instrumentiști, de diferite vârste, dar încă studenți, au talmăcit două din quartetele lui Mozart, respectiv: KW opus 156 și „Vânătoarea”. De la primele note, atacate cu aplomb, mult respect și

iubire, glaciurul din sală (atât la propriu cât și la figurat) s-a topit, atmosfera s-a luminat, s-a încălzit și colorat, lăsând eleganța muzicii lui Mozart să mângâie și să bucure. Am fost de-a dreptul cucerită de talentul și dăruirea lor. Mi-a plăcut faptul că în fine, am ascultat un Mozart tânăr, cântat cu tinerețe; am ascultat un Mozart vioi, dezinvolt și elegant, cântat cu vioiciune,

dezinvoltură și eleganță, iar atitudinea lor (sigură și responsabilă), ținuta lor (în perfectă concordanță cu muzica) și evidenta lor capacitate de a se bucura și bucura pe alții, prin muzica lor generoasă, exuberantă și spumoasă ca însuși Mozart, m-a înduioșat. Sigur că au existat și imperfecțiuni, îndeosebi tehnice (accente prea tari, mici disonanțe, nuanțe prea abrupte, nerotunjite), dar astea, pe lângă faptul

că se vor rezolva prin rodaj, nici nu au contat, pentru că ce am ascultat a fost pur și simplu Mozart. Și asta se întâmplă destul de rar, chiar și în cazul unor quartete celebre. Bravo lor! Și întreaga mea admirație pentru faptul că pornind de la ideea constituirii lui - s-au căutat, s-au găsit și s-au pus pe treabă, folosind la maxim timpul liber și așa prea puțin pentru multele ore de studiu - quartetul „Solartis” format din: vioara I – Sabin Penea (anul I master), vioara a II-a – Ana Maria Marian (anul I master), violă – Laura Zecheru – proaspăt absolventă și violoncel – foarte tânărul Andrei Nițescu – anul III (Universitatea Națională de Muzică București), pleacă la un drum sinuos, dificil, dar plin de satisfacții, dotați pe lângă har și cu dorință, muncă, dăruire, determinare și foarte important, țintește în ciuda vârstei lui fragede (de doar o luna și jumătate), foarte sus. Adică, să participe la Concursuri naționale și internaționale de anvergură și să cânte pentru săli pline. O parte din vis li se îndeplinește foarte repede, pentru că prima competiție, respectiv „Concursul de Interpretare Mozart” din cadrul Festivalului „Mozart”, va fi în doar trei săptămâni la Cluj, unde alături de formații cu vechime și mai versate, vor „onora” cea de-a XIX-a ediție. Le doresc mult succes, pentru că îl merită din plin.

Anunț

Fundația Spandugino (București) și Fundația Resonance (Elveția) organizează lunar concerte de pian cu titlu gratuit în diverse locuri de solidaritate socială (spitale, centre medicale specializate, orfelinate, azile, centre sociale) prin care își dorește să aducă consolare unor persoane aflate în dificultate. Concertele se desfășoară în cadrul proiectului "Momentul Magellan" care reprezintă contribuția românească la Programul "Global Ethics", inițiat de Federația Mondială a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor pentru UNESCO.

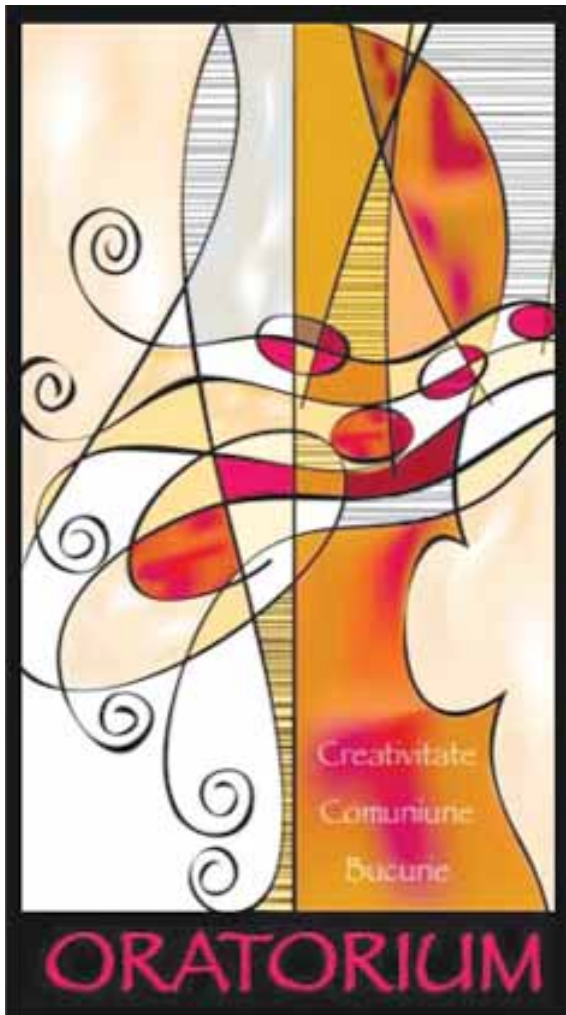
În acest scop, Fundația Spandugino primește prin donație sau în regim de custodie piane ori pianine ce vor fi amplasate cu caracter permanent în instituțiile partenere care oferă protecție socială. Concertele vor beneficia de prezența unor artiști valoroși sub coordonarea pianistei Elizabeth Sombart, Președinta Fundației Resonance din Elveția și

elevă timp de peste zece ani a celebrului dirijor roman, maestrul Sergiu Celibidache.

Fundația Spandugino promovează un model cultural al calității și al responsabilității care are în vedere principiul „Educație și Cultură pentru un Viitor mai bun”.

Persoană de contact pentru donații
pian: Cosmin Olinici, 0729 332 127,
cosmin.olinici@eit.ro

Proiectul *Oratorium*, ediția a III-a

www.oratorium.ro

Un proiect al Fundației Jubilate

Oratorium este un curs de măiestrie de 10 zile pentru orchestră și cor, sub conducerea unor docenți membri în orchestre de rang mondial (Bergen Filharmoniske, Dallas Symphony, Chamber Orchestra of Europe, Pittsburgh Symphony). Cursul se adresează tinerilor muzicieni profesioniști, instrumentiști și cântăreți, absolvenți de conservator, la începutul carierei lor profesionale muzicale. În actuala ediție vom avea ca material de studiu partitura *Ein Deutsches Requiem* de Johannes Brahms, lucrare ce va fi prezentată în trei concerte.

Muzicienii interesați să participe la acest proiect, sunt invitați să viziteze pagina noastră de internet:
www.oratorium.ro.

Verdi la braț cu Nefertiti

Doina MOGA

Ca o iremediabilă îndrăgostită de mare, soare, nisip, spații largi și călătorii, am ales, pentru „respiro-ul” începutului de an, țara care a inventat misterul – Egiptul.

Și am poposit pentru început la marea cu nume de culoare, mai exact în locul unde răcoarea și limpezimea ei sărată, mângâie fâșia pământului nisipos ce s-a interpus între dunele și munții deșertului și țărnel generos în corali și pești, de o gamă coloristică inimaginabilă a Mării Roșii, respectiv la Hurghada, orașul cu rezonanță de poveste.

Iar aici, pe malul mării, la cele 25 de grade în aer și 20 în apă, începe paradisul celor împătimiți de bucuriile unei veri blânde, învăluită în lumini și nuanțe schimbătoare de la o oră la alta, culminând cu întunericul greu ce se instalează brusc.

Dar până atunci, păsările, un fel de vrăbiuțe delicate sau superbe exemplare de berze albe, de fapt celebrele Ibis, cântă fermecătoare melodii cu triluri modale; cămile tinere cu privirea superioară își fac plimbarea printre turiști – însoțite de beduinii lor; florile, palmierii și verdeța luxuriantă, te îmbată cu parfumul lor, iar muzica, împletită cu incantația muezinilor ce-și cheamă de câteva ori pe zi credincioșii la rugăciune, adâncesc impresia de ireal, de mister.

Să stai la soare, pe malul mării creatoare de splendide brățări de corali, să înoți în răcoarea ei, să fii inundat de lumină și ozon și să asculți „Tombe le neige”, sau „Celeste Aida” fără să simți nici cea mai mică discordanță, este cel puțin bizar, dar fascinant.

Apoi, după o contemplativă lăncezeală am traversat deșertul (cam 600 km) pentru a ajunge la orașul contrastelor, orașul unde Verdi pare mai cântat și prezent ca oriunde, Cairo.

În orele cât a durat drumul pe șoseaua lină ca hârtia, am fost martora unor pagini desprinse parcă din poveștile celor 1001 de nopți.

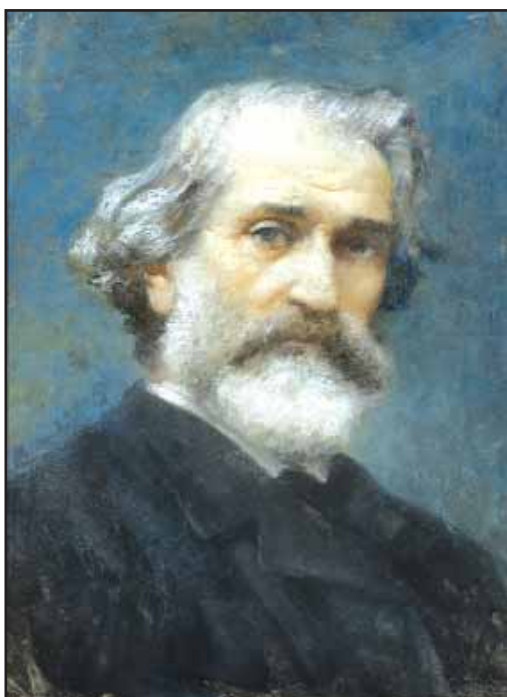
Nisip, deșert în dreapta, deșert și munți asemeni unui prețios lanț de piramide în stânga, unde joaca razelor soarelui oferă un spectacol grandios de lumină aurie ce aproape în fiecare minut se schimbă ca nuanță, umbre și forme, dezvăluind ochiului o varietate impresionantă de tablouri pictate parcă în praf de stele,

ca după apusul lui să rămână doar munții înfiți cu vârfulurile în cerul plin de stele, după care brusc se instalează bezna.

Dar o beznă colorată, pentru că din loc în loc e străpunsă de limbi uriașe de foc, ce țâșnesc din deșertul mai mult presupus, decât văzut, o beznă cu orchestrații stranii.

Și acest joc de aură și lumină, culoare și întuneric, pustietate nesfârșită și munți tăcuți ca Sfinxul, s-a încheiat la cele mai misterioase construcții din lume, Piramidele pe care, privindu-le, am înțeles esența unui vechi proverb egiptean, care spune că „*omul se teme de timp, iar timpul se teme de piramide*”.

În ceea ce privește orașul Cairo, al doilea ca mărime din lume, unde 20 de milioane de locuitori par să vorbească toți deodată, și unde patru milioane de mașini claxonează în fiecare clipă, oferind urechilor un uimitor poem simfonic, unde contrastele lui extreme se

împletesc firesc: opulența cu mizeria, sărăcia cu bogăția, frumusețea cu urâtenia, curățenia cu murdăria, liniștea (din câteva parcuri sau de pe Nil) cu hărmălaia continuă, culoarea cu tristul cenușiu, mirosurile grele cu parfumul florilor, căldura cu frigul, toate parcă zâmbindu-și și sfidându-se în același timp, pot spune ca mi-au plăcut: Teatrul de Operă și Balet, o splendidă construcție imperială, prelungită în ambele părți cu două clădiri destinate artei moderne, unde s-a cântat pentru prima oară în 1871 „Aida” de Verdi (mă refer la locația centrală), croaziera cu „feluca” (ambarcațiunea lor tradițională) pe curgerea lină a celui mai lung fluviu din lume ce traversează orașul; Muzeul de egiptologie – monument

încărcat de istorie milenară, liniștea unor străduțe, etc. Dar de-a dreptul impresionată am rămas de respectul și iubirea pe care egiptenii le au pentru unul dintre cei mai mari compozitori italieni, Giuseppe Verdi. Pentru ei, opera ca instituție este sinonimă cu „Aida”, și indiferent de vârsta, educație, statut social, profesiune, mulți dintre ei cunosc cel puțin două arii din operele lui Verdi. Nicăieri în lume nu am auzit atâta Verdi ca aici. Nici măcar în Italia. Și asta am remarcat-o în toate vizitele mele în Egipt.

Auzi Verdi în cafenele, Verdi pe plajă, Verdi în recepțiile hotelurilor, Verdi la un pian și violoncel, până și „vâslașul” din feluca îngâna o arie de Verdi.

A lopăta prin Cairo este o experiență unică, practic imposibil de descris în cuvinte, iar mirajul acestor locuri, mă refer la Marea Roșie, Hurghada, deșert, Nil și Cairo, este intensificat de senzația aproape palpabilă, că totul, fie el obiect sau vietate, apă sau pământ, deșert sau cer, este atins de ceva din spiritul etern și inefabil al mândrei și frumoasei Nefertiti la braț cu venerabilul Verdi.

Sărbătoare la Palatul Cantacuzino

Mircea ȘTEFĂNESCU

Aula Palatului Cantacuzino era în seara zilei de 15 ianuarie 2013 arhiplină, animată și fremătătoare. Publicul era format din academicieni, medici, profesori, studenți și elevi.

15 ianuarie este ziua nașterii lui Mihail Eminescu și Ziua Culturii naționale.

Cu acest prilej și cu această focalizare, Fundația și Editura „Spandugino”, împreună cu Federația Română a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor pentru UNESCO, prin Alumnus Club și în parteneriat cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România au organizat a IV-a ediție a proiectului **Întâlnirile din biblioteca ta**, o relevantă întâlnire cu muzica și cu istoria literară centrată pe opera, semnificația și personalitatea Marelui Poet.

Doamna Lavinia Spandonide, Președinte fondator al Fundației Spandugino, a susținut un discurs plin de conținut și emoție prin care și-a definit un credo în următoarea misiune: „Fundația își propune să dea amploarea cuvenită instituției mentoratului și a recuperării memoriei. Programele educaționale vizează creșterea gradului de conștientizare a diversității culturale și a dialogului intercultural. Educație și cultură pentru un viitor mai bun”.

Important a fost, în acest context, anunțul că Fundația și Editura Spandugino în parteneriat cu UCMR, în cadrul întâlnirilor cu public pe care le are programate în

Aula Palatului Cantacuzino, va include portrete ale compozitorilor contemporani reprezentativi, evidențiind contribuția școlii noastre naționale la patrimoniul muzical universal. Mai mult, Fundația Spandugino își propune, ca pe termen mediu și lung, să încurajeze componistica națională contemporană, prin crearea unui portofoliu de opere artistice originale, ceea ce va însemna lansarea unor serii anuale de comenzi, cu precădere pentru genul cameral.

Revenind la suita momentelor derulate în seara zilei de 15 ianuarie 2013 în Aula Palatului Cantacuzino, momente spectaculare, evocative și sapiențiale, a apărut memorabilă audita suitei **Un bestiar mitologic**, grifon,

unicorn, mandragora, sfinx, hipogrif și dragon, compusă de Dan Dediu în interpretarea pianistei Valentina Sandu Dediu și a violonistei Diana Moș.

Dan Dediu, în prezentarea pe care a făcut-o compoziției sale, a spus că nu este vorba de o ilustrare propriu zisă a acestor vietăți imaginare, ci de relevarea unor tipologii umane, a unor universuri psihologice, și aici - spun eu - intrăm în teoria afectelor.

Din punct de vedere strict componistic, Dan Dediu a realizat o scriere și implicit – prin aportul interpretării – o lansare în audibil, a unei opere debordantă ca inventică, de mare agilitate și vivacitate concertistică, virtuoază, iar, în realitatea probată ca atare a contracției și dilatării timpului, spun că, deși lucrarea durează aproximativ o jumătate de oră, senzația temporală pe care am trăit-o a fost de nu mai mult de patru-cinci minute.

Valentina Sandu Dediu a dat vigoare pe claviatură

unui determinism integral, încifrat în universul compozitorului, determinism riguros, puternic și tulburător, iar violonista Diana Moș cu al ei comportament scenic admirabil, a conferit interpretării părții sale, spirit și aplomb, cele două muziciene creând laolaltă iluzia superioară că interpret, instrument și muzică pot fi unul și același vector pe ecranul de înțeles, de minte, de sensibilitate și de reacție viscerală al ascultătorului.

În programul serii au succedat apoi scurte dar și dense alocuțiuni și exegeze eminesciene, rostite de 3 somități ale istoriei și teoriei literare românești, respectiv scriitorul C.D.Zeletin, academicianul Solomon Marcus și Prof. Univ. Dr. Mihai Zamfir. Luările de cuvânt au fost urmărite atent, trezind un interes real în rândul asistenței, care era în transferul afectiv generat de momentul de artă luat ca atare. Aceste străpungeri ideatice în viziuni caleidoscopice de la scriitorul C.D.Zeletin, la academicianul Solomon Marcus și la profesorul Mihai Zamfir s-au profilat desigur **ex cathedra**, dar la o mare înălțime, și sens al tinereții, de parcă am fi devenit instantaneu studenți în primii ani de studii și copleșiți de aurele celor care ni se adresau de pe podium.

Seara s-a încheiat cu prezența pe scenă a Coralei Academice Divina Armonie, Club UNESCO, dirijată de Marius Firca. Corala a interpretat piese corale scrise pe Universul eminescian, prezent în **Rugăciune**, muzica de Ionel Teodorescu, **La mijloc de codru des**, muzica de Paul Constantinescu, **Sara pe deal**, muzica de Vasile Popovici, **Ce te legeni codrule**, muzica de Gheorghe Scheletti, **Somnoroase păsărele**, muzica de Tudor Flondor, **Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie**, muzica de Cornel Trăilescu.

Publicul a aplaudat cu căldură formația corală și pe dirijorul Marius Firca, ale căror evoluții au încheiat sub sigla muzicii această seară de 15 ianuarie 2013, în sala de recitaluri și concerte a Palatului Cantacuzino.

Adio, Helmut Plattner!

Tudor MOISIN

Kirchenmusikdirektor (Kmd) **Helmut Plattner** - unul din marii organiști din România a părăsit această lume la Berlin, intrând în eternitate, în ziua de 29 decembrie 2012.

Muzician complex - profesor, organist, dirijor și compozitor, om de mare caracter, Helmut Plattner, născut la Sibiu la 31 martie 1927, a început studiul pianului la vârsta de 6 ani cu Elsa Reschner și Hanna Schuller (elevă a lui Wilhelm Kempff) și studiul orgii la 11 ani cu Franz Xaver Dressler.

La îndemnul marelui pianist Wilhelm Kempff, căruia tatăl său i l-a prezentat cu ocazia unui recital susținut de acesta în anul 1942 la Sibiu, continuă studiul pianului pentru a urma o carieră pianistică.

În anul 1948 se înscrie la Conservatorul din București unde studiază pianul la clasa eminentelor profesoare Florica Musicescu și Silvia Șerbescu. În timpul studenției, desfășoară o susținută activitate concertistică la orgă, încurajat de profesoara Silvia Șerbescu, care întrevede în el în el un viitor mare organist. După absolvirea Conservatorului în anul 1953, urmează o specializare în orgă cu profesorul Jiri Reinberger din Praga, în urma căreia susține și licența în orgă. În anul 1954 înființează clasa de orgă a Conservatorului din București pe care o conduce 20 ani (între anii 1954-1974). Plecat în Germania în anul 1974, își continuă activitatea didactică la Essen și la Bayreuth, oraș în care se stabilește și în care predă timp de peste 20 ani orga și improvizația de coral la Academia de Muzică religioasă din Bavaria cu sediul în Bayreuth. Discipolii săi și ai Lidiei Sumneviabsolventa primei promoții a secției orgă și succesoare la catedra clasei de orgă a Conservatorului din București - ajung profesori la Conservatoarele din București, Cluj, Timișoara, Brașov, Târgu-Mureș și titulari ai unor importante orgi: Biserica Neagră (Brașov), Biserica Evanghelică din Sibiu - cea mai importantă orgă din România, Catedrala Dom din Timișoara, Marile biserici din Cluj, Filarmonica din Tg. Mureș, Biserica Lutherană, Catedrala Sf. Iosif, Universitatea Națională de Muzică și Societatea Română de Radiodifuziune din București precum și din importante centre muzicale ca: Viena, Alborg (Danemarca), München, Philadelphia, etc.

În calitate de organist susține o bogată activitate concertistică în România (București și centrele importante). Întreprinde turnee în Uniunea Sovietică și statele foste socialiste, în centrele muzicale din Germania și din majoritatea țărilor europeni, în importante centre muzicale din America, Asia.

Împreună cu ansamblul de cantate Bayreuther Kantatenkreis (cor și orchestră de cameră), pe care îl întemeiază în anul 1980, interpretează în calitate de solist și dirijor peste 40 cantate sacre de J.S.Bach, cantate, ode, imnuri sacre de Scheid, Schütz, Buxtehude, Lübeck, Mozart, Mendelsohn-Bartholdy, Liszt. Repertoriul său vast cuprinde integrala lucrărilor pentru orgă de J.S. Bach, G.Fr. Händel, C.Franck, Max Reger, O. Messiaen, lucrări de compozitori preclasici și baroc, clasici, romantici, din sec. XX și români. Dotat cu o memorie excepțională, interpretează toate lucrările din memorie, lucru rar întâlnit la organiști.

După anul 1989, este invitat în mai multe rânduri în România (1993, 1998, 2000), unde susține recitaluri și concerte pe toate orgile importante din București (Sala Radiodifuziunii, Ateneul român, Catedrala Sf. Iosif, Biserica Lutherană, Biserica Italiană, Universitatea Națională de Muzică), Tg. Mureș (orga de la Palatul Culturii).

Are un rol decisiv în organizarea primelor 2 festivaluri internaționale de orgă din București cu prilejul aniversării a 50 ani de la înființarea clasei de orgă (2004) și de la absolvirea primei promoții de organiști (2009), în cadrul cărora susține peste 10 recitaluri și concerte cu orchestra:

Susține cursuri de măiestrie artistică (Master class) cu tineri organiști și cu studenții claselor de orgă ale Universităților din București, Cluj, Timișoara, Brașov (1998, 2000, 2004, 2009).

Realizează numeroase înregistrări, Radio, pe disc de gramofon și pe CD

Personalitatea lui Helmut Plattner se întrecește prin creația sa componistică, debutând în anii 1943-1946 cu lucrări instrumentale și camerale, continuând în anii maturității cu trei cantate sacre pentru soliști, cor și orchestră, peste 30 lucrări pentru orgă dintre care două lucrări ample publicate în anul 2012 în ediție Urtext în prestigioasa editură a Universității Naționale de Muzică din București.

Plecarea sa dintre noi a lăsat în urma sa imaginea luminoasă a unui om integru și regretul despărțirii de un mare muzician, întemeietor de școală, susținător al orgiștilor din România pe care i-a promovat, ajutându-i să susțină recitaluri în Germania, ori de câte ori a avut ocazia.

Maria Cebotari

(urmare din numărul trecut)

Discul și filmul nu numai că i-au salvat anonimatul nedrept al tuturor interpreților dinainte de 1900, dar i-au amplificat imaginea în conștiința artei interpretative și, prin comparație cu generațiile lirice care au urmat-o în posteritate, au transformat-o într-o legendă, într-un mit artistic național. Istoriografia teatrului muzical, discografii și filmologii contemporani încearcă – prin comparații documentare riguroase – să-i asigure un loc cât mai sus în ierarhia valorilor genului lirico-dramatic. Dacă pentru cercetătorii dintre Prut și Nistru, Cebotari a devenit mitul Mariilor nemuritoare, fiind „mândria și durerea Besarabiei” prima, iar a doua, Bieșu, „*bucuria Moldovei*”, în schimb pentru școala românească de canto, numele ei s-a alăturat definitiv pleiadei vocilor de aur autohtone: Elena Teodorini, Darclée, Nuovina, Ursuleac, Cotrubaș și Angela Gheorghiu. Condeiele străine (în special cele germane și italiene) o compară pe

compatrioata noastră cu Maria Callas și Claudia Maria Muzio (partenera lui Caruso în *Tosca* la *Metropolitan*, 1916).

Deși legăturile interpretei basarabene cu România s-au redus doar la trei întâlniri (prima în 1926, ca actriță în Trupa sovietică a Teatrului de Artă din Moscova, aflată în drum spre Franța, a doua în 1940 la București cu spectacolele *Traviata* și *Madama Butterfly* la Opera Română și a treia, tot în Capitala noastră, cu *Boema*, *Traviata* și *Madama Butterfly*, în 1942), totuși colaborările cu dirijorii Ionel Perlea, Jean Bobescu și Egizio Massini au marcat-o profund, răscolindu-i sentimentele naționale, parțial strecurate în pelicula anti-comunistă, româno-italiană, *Odessa în flăcări*, turnată în Italia (1942), cu distribuție mixtă, dar cu fundalul sonor semnat de compozitorii noștri, Ion Vasilescu și Tiberiu Brediceanu. În ziua de 9 mai 1942, Majestatea Sa Regele Mihai I a decorat-o pe Maria Cebotari cu ordinul *Coroana României*. Poate că cercetătorii noștri nu vor mai uita să-i pronunțe în viitor numele, când vor aminti de capodoperele *Traviata*, *Madama Butterfly* și *Boema* – spectacolele de referință ale sopranelor române din

ultimul secol, în care a strălucit odinioară și Maria Cebotari. Celebra miniatură coregrafică a lui Debussy „*Moartea lebedei*” cu balerina Ana Pavlova este unanim alăturată de presa străină cu scenele morții eroinei Violetta Valéry și Madama Cio-Cio-San în magistrala tălmăcire a „*Privighetorii Moldovei*”.

Mitul postum al Mariei *românce* (de ce oare, toate vedetele lirice, Callas, Muzio, Malibran, Cebotari și Bieșu – au apelat la prenumele creștin al Fecioarei ce ni l-a dăruit pe Hristos?) plutește miraculos peste timp, ascuns parcă în documentele *audio* (discuri) și *video* (pelicule cinematografice), așteptând decriptarea muzicologilor și filmologilor contemporani. Mesajul legendei Cebotari peste vremuri mai bune stă în capacitatea cercetătorilor actuali (în primul rând a monografului Aurelian Dănilă) să scoată cât mai repede esențele spirituale perene, păstrate în puținele izvoare risipite în lume, de acea „*stea răătăcitoare*” de la Chișinău, spre a fi transformată în „*Lucefăr*” permanent strălucitor al liricii universale, acolo unde – în sfârșit – va trebui să-și ocupe locul binemeritat, în eternitate. (**Viorel COSMA**)

Spectacole închinat poetului Mihai Eminescu

Ruxandra MIREA

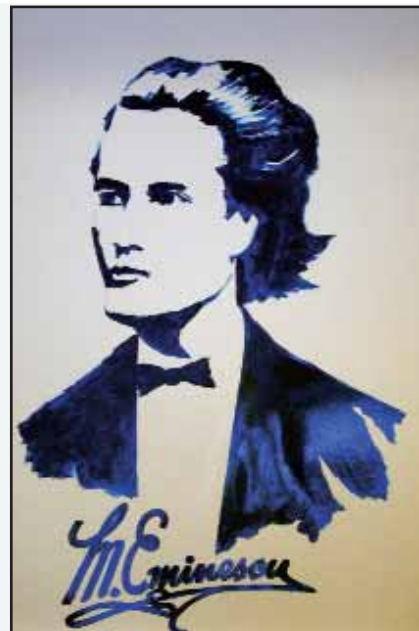
Călătoria artistică în vremea și lumea lui Mihai Eminescu a însemnat o concentrare și o irupere a calităților vocale, recitative și coregrafice a artiștilor Facultății de Arte, Universitatea *Ovidius* din Constanța. Cadre didactice și studenți au aniversat împlinirea a 163 de ani de la nașterea "poetului nepereche". Două manifestări au fost receptate în luna ianuarie, în mediul universitar, evocând figura plină de autenticitate a lui Mihai Eminescu.

Respectând ordinea cronologică a manifestărilor, primul eveniment s-a desfășurat la Muzeul de Artă, Constanța, în 17 ianuarie 2013. Proiectul izbutit, denumit *Caleidoscop muzical*, cu evidente perspective, al sopranei Irina Ionescu, asist. Univ. dr. al Facultății de Arte, a exprimat artistic, definit și chintesențial aspirația autoarei de a cultiva cântul vocal în cadrul doct al *Atelierului liric*. Fiind primul spectacol din seria propusă de autoare, proiectul se prezintă într-o formă progresivă, ce se va derula pe parcursul a mai multor luni. Evoluția studenților, aflați în grija și educarea tinerei soprane, în arta cântului, va constitui măsura calității acestei intenții, cu o ambivalență didactică și artistică, prin educația muzicală. În acest prim spectacol, *Cântându-l pe Eminescu*, muzicologul Ruxandra Mirea, lect. Univ. Dr. al Facultății de Arte, Constanța, a conferențiat despre legăturile ineluctabile ale poetului Mihai Eminescu cu personalități muzicale ale vremii, cu valoroși oameni de cultură care au interferat și impresionat creația sa. Aproximarea inesațiabilă a poetului, de cultură și muzică în anii petrecuți la Cernăuți, Viena și Berlin, au fost consemnați de către muzicolog, înspre devoalarea și corelarea cu muzicalitatea versului eminescian. Pecetea vieții artistice a înflăcăratului secol XIX a determinat direcția majoră a stilisticii eminesciene, care mai apoi a influențat valoroși compozitori ai culturii muzicale românești. În acest sens, soprana Irina Ionescu a susținut un recital de lieduri pe versurile eminesciene. Consemnăm intenția matură a pedagogului de a prezenta propriilor studenților, la scenă deschisă, un curs de aprofundare a disciplinei Canto. În pofida unui număr restrâns de lieduri, cinci, actul artistic s-a dovedit cuprinzător în reliefa unei tehnici remarcabile, unei sensibilități drămuite în a profila conjuncția muzicii cu versul inspirat eminescian, a științei de a integra spiritul fiecărui compozitor în semnificațiile poetice eminesciene.

Studenții specializării Interpretare muzicală-Canto îndrumați de către Irina Ionescu au fost deopotrivă beneficiarii dar și protagoniștii acestei serate muzicale: Elera Meregiu, Iulia Cozubenco, Mirela Paraleu, Elfin Regep, Filiz Emin, Ionuț Anăstăsoaie, Mădălina Anghel. Fiecare dintre ei a dovedit, prin repertoriul ales, calitățile unor învățăcei aflați la început de drum, care acceptă cu condescendență dar și efervescență, școala temeinică a maestrului lor. În acest creuzet arzător și înălțător prin ideatica abordată, a fost cuprins aportul neprețuit al pianistului corepetitor, lect. Univ. dr. Nejla Ali. Partiturile repertoriului *Atelierul liric* au fost decriptate de domnia sa cu o tehnică și o sensibilitate remarcabilă, egală ca implicare în stilistica variată.

Al doilea moment aniversar al poetului național a reunit din nou cadre didactice și studenți ai Facultății de Arte, Universitatea *Ovidius* din Constanța. Publicul spectacolului din

18 ianuarie 2013 s-a întâlnit, prin literatura arzătoare și originală a poetului, cu artiștii în devenire, studenții-masteranzi ai specializării Interpretare muzicală-Canto, studenții specializării Artele Spectacolului (Actorie) și studenții specializării Artele Spectacolului (Coregrafie). Fascinația cuvântului eminescian a cuprins avântul artistic și tactul pedagogic al conf. Univ. Dr. Dana Hanțiu, decan al Facultății de Arte, determinând-o să construiască proiectul *Eminescu in versuri muzică și dans*. Bunăoară,

în *Aula Magna* am pătruns într-un altfel de laborator artistic, ce amintește de templul antic grecesc, unde sincretismul artelor a germinat, în timp, genurile spectacolului, dramatic, liric și coregrafic. Momentul înfrățirii celor trei specializări s-a distins prin colaborarea cadrelor didactice ale Facultății de Arte, conf. Univ. Dr. Dana Hanțiu, lect. Univ. Dr. Ardelean Ioan, lect. Univ. Dr. Gabriela Oprea precum și a distinsei doamne, masterand al specializării de coregrafie, Stela Cocârlea.

Conf. Univ. Dr. Dana Hanțiu a stimulat virtuțile fiecărui student, arătându-le libertatea pe care o oferă scena, dar și posibilitatea de a se exprima și de a se șlefui permanent. Aplauzele publicului au răsplătit aspirația tinerilor, natura lor artistică.

Cu o autoritate profesională remarcabilă baritonul- lect. Univ. dr. Ioan Ardelean a conturat muzical genialitatea poetului național, interpretând câteva lieduri ale unor cunoscuți compozitori români: Gh. Dima, Nicolae Bretan, Carmen Petra-Basacopol. Aflat pe un tărâm al expresivității lirice, cu știința sa și puterea inefabilei muzicii solistul a făurit demonstrația unei identificări de o intensitate remarcabilă cu poezia eminesciană. Pianistul corepetitor, lect. Univ. Dr. Gabriela Oprea a bucurat auditoriul prin aceeași valoare și măsură a tehnicii sale, dovedind comprehensibilitate a mesajului fiecărei stilistici compunistice, a puterii controlate și devotate de a susține partitura sa și a soliștilor. Studenții masteranzi, specializarea Artele Spectacolului Liric (Ana Flutur, Cerasela Popa, Bogdan Alexiuc, Iulia Florea, Diana Măciucă) au dezvăluit resorturile educației vocale conduse spre desăvârșirea lor. Este din nou, aceeași modalitate plină de înțelepciune, de a alterna știința maestrului prin cânt, cu interpretarea tinerilor discipoli.

Gestul de reîntregire a genurilor spectacolului a fost plăcut resimțită prin dantelăria vapoasă, discretă dar sugestivă a dansului. Faima și virtuțile artistice, ingeniozitatea construirii arhitecturii mișcării de dans, ale masterandei Stela Cocârlea, a impulsional tinerii aspiranți la magia scenei. Creând coregrafia întregului spectacol, renumita balerină a trupei *Oleg Danovski*, a arătat devoțiunea sa pentru scenă, pentru bucuria și cinetica gestului, grațios, ferm, arcuit, evanescent pe care a imprimat-o studenților.

Performanță și sensibilitate a dovedit, în aceste două seri, artistul constănțean, deopotrivă profesor și student. A căta oară? Este de fapt o atitudine constantă și ardentă a colectivului Facultății de Arte, Universitatea *Ovidius* din Constanța, având ca scop performarea artelor studiate, clădirea unei conștiințe estetice înspre compunerea necondiționată și permanentă a culturii naționale.

Premieră la Timișoara

Anca FLOREA

Așteptată cu nerăbdare, deschiderea stagiunii la Opera din Timișoara a constituit, cu adevărat, un eveniment, atât prin readucerea în repertoriu a îndrăgitului **Faust** de Gounod, într-o montare „grad opera”, cât și prin distribuția ce cuprindea „capete de afiș” precum basul Roberto Scandiuzzi sau soprana Nicoleta Ardelean, alături de un tânăr tenor – Like Xing - apreciat recent și la Concursul „Operalia-Domingo”, dar binecunoscut publicului timișorean din spectacole anterioare.

La conferința de presă am aflat că partitura se prezintă integral, fără „tăieturile” tradiționale, că regizorul și scenograful Mario de Carlo – italian care a semnat deja câteva producții de mare succes în acel teatru – a dorit să creeze atmosfera gândită și Goethe și Gounod pe coordonate cumva universal valabile, așa cum și coregraful Răzvan Mazilu a conceput **Noaptea Valpurgiei** ca o „nebulie” a celor de atunci și de acum, dar și că dirijorul David Crescenzi aborda pentru prima oară partitura, asemeni sopranei Nicoleta Ardelean, în timp ce Roberto Scandiuzzi preciza că revine cu mare plăcere în teatrul unde, cu prilejul evoluției sale din trecuta stagiune în **Attila** (în concert), a descoperit un mod de lucru, o ambianță și un ansamblu „ca în occident”, seriozitate, profesionalism și calitate la nivelul marilor scene pe care a cântat, de-a lungul vremii, și alături de tenorul Corneliu Murgu, managerul Operei, ceea ce (și) pentru renumitul solist constituie și o plăcere și o garanție a unei producții de valoare.

Biletele s-au vândut cu două săptămâni înainte, cererea fiind, în continuare, enormă, o sală arhiplină aplaudând entuziast o reprezentație de anvergură, concepută pe coordonate clasice

dar cu elemente de noutate, completând decorurile cu proiecții perfect integrate – logic și imagistic – fiecărui tablou în parte (evocarea Margaretei, apoi vinul „curgând” de „undeva” pentru a fi oferit celor de la chermeză, jocurile de forme și culori ce preced desfășurările din **Valpurgia** etc.); interesant este și faptul că un imens „glob pământesc”, aflat inițial în camera bătrânului savant, devine spre final „închisoarea” Margaretei, pentru ca pe ultimele acorduri să-l regăsim din nou în decorul din **Prolog**, Faust redevenind bătrân, închizând astfel „cercul” cu multiple semnificații. Deloc întâmplător, o balustradă în forma unei mâini cu degetele crispate, parcă într-un gest de posesie-constrângere implacabilă, se regăsește deopotrivă în camera lui Faust și în fața casei Margaretei, iar costumele sunt de Ev Mediu, dar cu trimiteri la portul olandez (chermeza sugerând un celebru tablou de Breugel, care de altfel guvernează scena în fundal) sau poate la cel al soldaților spanioli, Mefisto apare inițial (poate surprinzător) în alb, apoi în negru sau în roșu, Faust și Margareta de asemenea în alb sau negru, în tabloul coregrafic apărând și bine știutele personaje mitologice sau din antichitate, dar și

soldați sau apariții „de cabaret”, toate extrem de elegante și sugestive, însă fără ostentație. Luminile contribuie de asemenea la împlinirea unor momente de mare încărcătură emoțională și dramatică, iar „vietățile” ce se târăsc mai tot timpul în preajma lui Mefisto sunt deosebit de expresive, implicându-se chiar în acțiune, pentru că, spre exemplu, în „scena bisericii”, Margareta ține în brațe un copil (înfășurat în roșu-negru), pe care acele „jivine” i-l smulg din brațe, îl dezbracă și... dispar cu el, efectul fiind de mare impact.

Pe de altă parte, Mefisto nu are nimic malefic, ba chiar, exceptând câteva secvențe, este relaxat, amuzat, amabil și zâmbitor, iar duelul dintre Faust și Valentin nu are loc în realitate, ci Mefisto le conduce gesturile de înfruntare (fără spadă) ca într-o vrajă ce determină uciderea oșteanului.

În rest, eroii evoluează așa cum îi știm, în acea seară beneficiind de interpreți pe măsură, Like Xing surprinzând extrem de plăcut prin glasul cald, penetrant, generos, cu acut strălucitor și frază condusă cu rafinament, tânărul solist căpătând acum și dezinvoltura necesară, aducând și o anume

inocență ce susține foarte bine ideea regizorală, Roberto Scandiuzzi demonstrând încă o dată că este un atent cunoscător al stilului muzicii franceze, mizând mult pe inflexiuni și accente expresive, nu pe forță, construindu-și cu inteligență demersul artistic în maniera mai curând insinuantă decât dominatoare, în timp ce Nicoleta Ardelean a întruchipat o eroină credibilă, nu foarte implicată ca joc și atitudine scenică, dar cântând îngrijit, sensibil, deși glasul parcă nu mai are „caratele” de altădată; Dan Patacă a fost un Valentin convingător, Gabriela Varvari (Siebel) a creionat un adolescent simpatic, cu un cânt pe măsură, Ramona Zaharia s-a remarcat prin glasul frumos și personalitatea pregnantă fie și în Martha, iar Mihai Sâmbotean a etalat o voce robustă în Wagner.

Balerinii au avut intervenții plastice și (din nou) de efect, cu mișcări lascive sau gesturi frânte, cu grație sau explodând temperamental, Răzvan Mazilu adaptându-și conceptul posibilităților ansamblului, corul (pregătit de Laura Mare) a demonstrat că poate să cânte excelent și în nuanțe estompate, aspect poate surprinzător la chermeză (când de obicei totul este în forte) dar bine gândit, „corul soldaților” stărnind, firesc, ovații prelungi, iar orchestra a creat pagini superbe, cu o paletă expresivă adesea impresionantă, dirijorul David Crescenzi reușind să conducă nu doar cu siguranță (și... fără decalaje!) cele peste 3 ore de muzică, ci și perfect în spiritul muzicii romantice franceze, solo-urile instrumentale fiind, la rândul lor, impecabile.

O seară cuceritoare, în realizarea căreia s-au implicat cu pasiune absolut toți angajații, de la director la ansamblu, soliști sau tehnicieni, un public încântat, cu mulți spectatori străini și comentatori sosiți special de peste hotare, în deschiderea unei stagiuni care va sta sub semnul aniversării celor 65 de ani trecuți de la prima ridicare de cortină la Opera din Timișoara, anunțându-se, până în octombrie 2013, multe alte repere de certă atractivitate și, firesc, de mare valoare artistică, prin care directorul Corneliu Murgu dorește și să aducă ceva nou, deosebit, și să onoreze tradiția unui teatru liric situat, de mulți ani, în fruntea celor din țară, ceea ce se confirmă din plin cu fiecare nouă producție prezentată la sediu sau „în deplasare”.

„My Fair Lady”, la Constanța

Anca FLOREA

Timp de aproape o lună, Festivalul internațional al muzicii și dansului – ajuns la ediția XXXVIII (pornind, cândva de la titulatura Festivalului de operă și balet), propune, la Opera din Constanța, timp de aproape o lună repere din cele mai variate, de la **Stabat Mater** și **Bărbierul din Sevilla** de Rossini la **Aida** și **Carmen** sau **Liliacul** (oferit de ansamblul Teatrului de Operetă din București), de la baletele celebre precum **Lacul lebedelor** sau **Cenușăreasa** la recenta premieră pentru copii **Micuța Dorothy** sau la gale de operă (inclusiv cea prezentată de Opera din Brașov), dar și alte două premiere, ceea ce este, cu adevărat, o performanță, mai ales într-o perioadă când problemele financiare sunt, în general, la ordinea zilei. Dar cum managerul Daniela Vlădescu a știut să-și gândească din timp „țintele”, duminică 28 octombrie am asistat la noua producție cu **My Fair Lady** de Loewe, îndrăgit și celebru musical care, în urmă cu un sfert de secol, fusese montat, pe aceeași scenă, în viziunea lui Ion Caramitru. De această dată, invitată a fost regizoarea Alice Barb, abordând astfel cea de a doua lucrare în genul muzical (după debutul brașovean de anul trecut), o provocare fiind, cu siguranță, propriul libret raportat la piesa **Pygmalion** de Bernard Shaw (scrisă exact acum 100 de ani), care a inspirat partitura; și tocmai de aceea, secvențele de proză sunt extrem de generoase și ofertante atât pentru regizor, cât mai ales pentru interpreți, cu replici savuroase, cu planuri expresive diverse, cu momente în care dicția devine esențială. Iar actorii trebuie să poată cânta, iar soliștii vocali... să poată juca și rosti textul ca adevărați actori. Pentru că pe scenă evoluează ambele „categorii”, iar pentru Alice Barb dorința a fost să-i aducă la același nivel de performanță artistică, unii având experiența personajelor respective din producții anterioare, majoritatea „intrând” însă pentru prima oară în pielea eroilor pe care au reușit să-i contureze cu dezinvoltură și farmec. Astfel, Lucia

Mihalache a devenit o charismatică Eliza, frumoasă, simpatcă și expresivă (chiar dacă textul inițial ar fi trebuit să fie mult mai stâlcit, iar trecerea la vorbirea elegantă mai nuanțată, mersul prima oară pe tocuri mai stângaci, ca și poziția pe scaun, pentru a mări contrastul), cântând cu siguranță și cu o voce agreabilă; actorul Liviu Manolache a fost convingător în Higgins, susținând și părțile muzicale cu acuratețe și mai ales cu precizie ritmică (ceea ce este extrem de important în relația cu orchestra și în ansambluri), Gabriela Dobre a devenit o D-nă Pierce (departe de „modelul” consacrat al duenei), suplă, cochetă, cu izbucniri amuzante, soprana Gladiola Nițulescu (de la Operetă) a abordat rolul de proză al D-nei Higgins cu verva sa dintotdeauna, Bogdan Sandu a fost... ce trebuie în Freddy, basul Constantin Acsinte reluând personajul Pickering în maniera uneori năucă, alteori cu „morga” englezească a „colonelului” cu un umor ce reiese mai curând din situații și reacții, iar basul Mihnea Lamatic (de la ONB) a redevenit Doolittle, cântând, dansând, vorbind într-un mod pe care îl vrea apropiat unui veritabil „gunoier”, o distribuție numeroasă implicându-se în realizarea unui spectacol unitar, coerent, din care nu lipsesc nici dansurile (de stradă sau de salon) în coregrafia imaginată de Mihail Mândruțiu, beneficiind de scenografia gândită de Adriana Grand – costume multicolore de început de secol XX (poate prea îngrijite pentru florărese, ca și pieptănătura, de altfel), decoruri funcționale, cu o structură fixă (coloane-panou, trepte mereu cu „nourăși albi pe cerul albastru”), și panouri-paravan între tablouri, simpatic decorate cu „poze” intens colorate, adaptate momentului respectiv – flori, un cal (evident alb), aceiași norișori etc. Totul are un aer de voioșie și o anume poezie, acțiunea se derulează destul de fluent (pauzele între proză și cânt, în care solistul așteaptă coordonarea cu orchestra, urmând să dispară, probabil, în spectacolele următoare), regia este logică, pe coordonate tradiționale, dar cu „poante” care, prin repetare, se

banalizează – în fiecare strofă din ariile Elizei apar, rând pe rând, în mișcare identică, subretele (care, oricum, la 3 noaptea sunt impecabil îmbrăcate în negru, cu botine, în timp ce D-na Pierce este, firesc, în cămașă de noapte și cu bonetă), fiecare ansamblu al străzii defilează prin sală, pe același traseu, în aceeași manieră etc., simpatcă fiind implicarea spectatorilor prin „dialogul” cu florăresele sau cu alte personaje mai „fără maniere”.

Corul (pregătit, ca de obicei, de Adrian Stanache) a sunat bine și s-

a integrat excelent în mișcarea scenică, iar orchestra a avut o misiune dificilă, asemeni dirijorului Gheorghe Stanciu care, cu experiența și calmul său (adesea... aparent) a reușit să urmărească și să echilibreze în special evoluția soliștilor, solicitând un plus de atenție fie debutanții, fie actorii-cântăreți, rezultatul fiind însă demn de aplaudat, așa cum s-a dovedit întreaga reprezentație, pentru că publicul extrem de numeros a reacționat prompt la orice poantă, arie, duet sau ansamblu, la final entuziasmul fiind general, iar felicitările pe măsură, ceea ce, în fond, rămâne cel mai important.

Pregătit în condiții uneori dificile (incluzând și indisponibilitatea unui actor accidentat și... altele), dar cu multă muncă și dăruire, musicalului **My Fair Lady** va face, cu siguranță, „serie lungă”, așa cum probabil se va petrece și cu noul poem-coregrafic **L'Heures d'or de Paris** (coregrafia și scenografia Horațiu Cherecheș, soliști vocali Daniela Vlădescu, Bianca Ionescu, Marius Eftime), precedând Gala de operă dirijată de Adrian Morar (printre oaspeți Dragana Radkovic din Serbia, Marius Manea, Alfredo Pascu sau Ștefan Ignat) și balul care a marcat finalul festivalului într-o atmosferă „de bine”.

Regal la Sala Radio

Carmen MANEA

Publicul prezent în sala de concert a Radiodifuziunii în 23 ianuarie 2013 a avut ocazia să asculte o formație camerală inedită, alcătuită din trei muzicieni români de valoare excepțională: pianista Dana Borșan, violoncelistul Marin Cazacu și clarinetistul Emil Vișenescu. Recitalul a adus împreună trei instrumente, remarcabile prin calitățile lor timbrale; prin intermediul combinațiilor sonore originale, protagoniștii au avut posibilitatea de a exprima un evantai subtil de nuanțe și de trăiri sufletești. Repertoriul abordat a evidențiat atât valoarea incontestabilă a fiecărui membru al trio-ului, cât și colaborarea artistică fructuoasă, care a contribuit la realizarea unor versiuni de referință a lucrărilor abordate. Manifestarea muzicală a constituit în același timp un model de îmbinare armonioasă a fanteziei cu rigoarea în procesul interpretativ.

Prin activitatea solistică și camerală prodigioasă, desfășurată pe cele mai importante scene de concert din țară și din străinătate, pianista Dana Borșan ocupă un loc important printre maeștrii actuali ai claviaturii. La fel de apreciat este violoncelistul Marin Cazacu, în postură de solist și de membru al multor formații camerale, precum și de director al orchestrelor de tineret din România. Clarinetistul Emil Vișenescu desfășoară o activitate bogată în cadrul Filarmonicii bucureștene, precum și în câteva ansambluri camerale, fiind un excelent interpret al lucrărilor din diverse epoci creatoare, dar și un promotor fervent al muzicii contemporane. Cei trei artiști fac parte din elita învățământului universitar de specialitate, implicându-se cu pasiune și

Marin Cazacu

competență în formarea tinerelor generații de muzicieni.

De la primele acorduri, interpreții au captivat spectatorii, pe care i-au antrenat în fluxul irezistibil al muzicii. Pe tot parcursul recitalului, prestația artistică s-a remarcat prin sinceritate, prin spontaneitate și fantezie, prin rafinament dinamic și agogic, printr-o inspirată viziune poetică. Am admirat calitatea expresivă și sonoră a fiecărui instrument în parte, timbralitatea cuceritoare a ansamblului, dezinvoltura și naturalitatea cu care au fost prezentate ideile muzicale, precum și preocuparea de a

reliefa toate detaliile și a le integra firesc în arhitectura lucrărilor. Pe lângă arta interpretativă de excepție, s-a simțit bucuria de a cânta împreună a muzicienilor, dorința lor de a face cunoscut publicului creații valoroase ale repertoriului cameral, prezentate mai rar în concert.

Recitalul a fost o adevărată lecție de măiestrie, pusă în slujba patrimoniului muzical și a îmbogățirii spirituale a auditorilor, aceia care au nevoia, gustul și pasiunea de a asculta muzică de cea mai bună calitate. Pentru protagoniști, evenimentul a constituit un prilej de a promova și valorifica un repertoriu de înaltă clasă și de a-și evidenția plener calitățile proprii.

În debutul recitalului a fost interpretat *Trio opus 11 în si bemol major* de Beethoven, compus în anul 1798. Prima mișcare, *Allegro con brio* a prilejuit interpreților ocazia de a evidenția bogăția melodică, originalitatea armonică, vivacitatea și proapețimea discursului muzical. Mișcarea a doua, *Adagio* a fost marcată de cantabilitatea generoasă și expresia originală, rezultată din îmbinarea armonioasă a sonorității instrumentelor.

Emil Vișenescu

Finalul, *Tema: Pria ch'io l'impegno. Allegretto-Variațiunile I-IX*, constituie centrul de greutate al lucrării. Există o similitudine în ce privește tonalitatea (și bemol major) și forma lucrării prezentate și *Trio-ul opus 97*, supranumit *Arhiducele*. În ambele creații camerale, Beethoven realizează în cadrul temei cu variațiuni o progresie expresivă de mare profunzime și subtilitate. În *Tema cu variațiuni a Trio-ului opus 11*, interpreții au reliefat cu sinceritate și măiestrie un diapazon variat de stări sufletești, situate între lirism, tensiune dramatică și vervă debordantă.

A urmat *Trio-ul "Patetic" în re minor* de Mihail Ivanovici Glinka (scris în 1832), creație camerală complexă, remarcabilă prin frumusețea discursului muzical, prin rafinamentul scriiturii instrumentale și prin bogăția semnificațiilor. Elaborată în 4 secțiuni contrastante, lucrarea demonstrează capacitatea de sinteză a compozitorului, care, într-un spațiu limitat, reușește să întruchieze un caleidoscop bogat de imagini muzicale, să evidențieze calitățile timbrale ale instrumentelor și măiestria interpreților.

În prima mișcare, *Allegro moderato*, am admirat sinceritatea și emoția cu care au fost prezentate temele cantabile, contrastele între motivele energice și frazele melodice cu conținut poetic, dialogul plin de fantezie al interpreților. A urmat *Scherzo-ul* remarcabil

prin strălucire și vitalitate, care le-a oferit artiștilor prilejul de a etala o gamă bogată de mijloace specifice, de a realiza efecte timbrale și dinamice originale. Aceștia au reliefat cu multă sensibilitate și măiestrie conținutul poetic al secțiunii *Trio (Meno mosso)*. Mișcarea a treia, *Largo*, a oferit

Dana Borșan

prilejul etalării timbralității specifice a instrumentelor și a ansamblului, prin intermediul discursului muzical complex, de mare forță expresivă. Finalul *Allegro con spirito*, s-a remarcat prin dramatism, prin conciziunea exprimării, prin bogăția și varietatea imaginilor muzicale. Contrastele dintre temele muzicale energice, tensionate și acelea care evocă atmosfera poetică au fost redade convingător, cu rafinament și fantezie; artiștii s-au concentrat asupra laturii expresive și ideatice a lucrării.

Prestația de excepție a celor trei interpreți ne-a amintit terțetul de la sfârșitul actului I al operei *Ivan Susanin* de Glinka, în care muzica evocă unitatea sufletească a personajelor Antonida, Sobinin și Susanin.

Recitalul s-a încheiat cu *Trio opus 38 în mi bemol major* de Beethoven (scris în 1803), lucrare de anvergură, remarcabilă prin dimensiunile ample și prin bogăția conținutului. Evoluția gândirii muzicale a compozitorului, cu implicații directe asupra expresivității și-a pus amprenta și în arhitectura originală a lucrării, pe care acesta a structurat-o în 6 mișcări contrastante: *Adagio-Allegro con brio; Adagio cantabile; Tempo di Menuetto; Andante con variazioni; Scherzo: Allegro molto e vivace; Andante con moto alla Marcia-Presto*. Ca impresie generală, am remarcat trăirea la intensitate maximă a "evenimentelor" caracteristice fiecărei secțiuni și mișcări în parte, preocuparea de a reliefa detaliile și liniile mari ale construcției monumentale a lucrării. Prestația artistică a solicitat sensibilitatea și facultățile receptive ale ascultătorilor (din sală de concert și de la radio), asigurând comunicarea directă a mesajului muzicii.

Întreg recitalul a evidențiat preocuparea interpreților de a da viață creațiilor muzicale, de a le înnoia, de a le conferi expresia cea mai potrivită – filtrată prin sensibilitatea, cultura și inteligența proprie -, de a realiza acordul între intențiile creatorilor și exprimarea specifică. Spectatorii au fost martorii unui eveniment muzical de anvergură, a unei performanțe care a îngemănat măiestria cu bucuria de a colabora la cel mai înalt nivel. Artiștii de pe podium au demonstrat convingător că muzica nu este doar o sursă de delectare, ci și un dar spiritual, o modalitate elevată de educare a publicului.

O editură multipremiată și o carte medaliată, despre un întemeietor al muzicologiei românești

Lava BRATU

Înființată în anul 1997, Editura „Artes” din Iași s-a impus destul de rapid, astfel că, din 2009, anual, a început să primească reputele premii din partea saloanelor de carte (a se vedea catalogul editurii). La rândul său, omagiindu-și autorii, „Artes” a instituit propriile premii pentru titlurile preferate. O astfel de carte, care a primit medalia de argint pe 2012, este **Teodor T. Burada - un întemeietor** de **Mihail Cozmei**.

Scrisă cu seriozitate meticuloasă de profesionist al istoriografiei, cu exigență și modestie moldovenească (percepție de absolventă a Conservatorului „G. Enescu”...), dar și cu mare iubire de muzică și înaintași, cartea își spune propria-i geneză în secțiunea *Cuvânt înainte*, în care descoperim drumul de la „un *exercițiu de școală*” prezentat profesorului George Breazul, până la forma complexă actuală, care onorează o datorie de suflet. „A sosit momentul să împlinesc promisiunea făcută Doamnei Lucia Burada-Romanescu, fiica muzicianului-savant”, mărturisește autorul.

Îngrijorat de convertirea dramatică a tradiției în tot felul de surrogate care „trimit în subsidiar autenticitatea pe care a căutat-o, a descris-o și a promovat-o T. T. Burada”, autorul apelează la „armele” muzicologului-profesor. În viziunea sa, „trecutul nu trebuie înțeles ca o ladă de zestre în care uitarea închide, cu grijulie avariție, toate valorile muzicii noastre [...], ci ca o primitoare sală de concert sau spectacol, o bibliotecă cu rafturile și cărțile la vedere, un muzeu mereu primenit de la o generație la alta”. De altfel, lucrarea are un final deschis, care atenționează asupra treburilor de făcut în viitor: „T. T. Burada a lăsat o moștenire științifică bogată, care așteaptă încă noi descifrări”...

Despre „specialistul și omul de largă cultură”, care „a nutrit o vibrantă iubire pentru practicile folclorice, cu firescul și simplitatea lor”, s-a scris profesionist, cu admirație și hărnicie. Viața și activitatea lui Teodor T. Burada (1839-1923), primul muzician membru al Academiei Române, au făcut obiectul studiului sistematic al muzicologilor români (în 1966 apare *Teodor T. Burada - Viața în imagini* de Viorel Cosma), iar operele sale au început a fi publicate din anul 1974 (în edițiile critice semnate de același autor). Fiind un subiect extraordinar și „de ne-evitat”, a fost explorat, tratat sau doar atins de aproape toți cercetătorii români. Dintre aceștia, maestrul Mihail Cozmei își îndreaptă „gândurile recunoscătoare” spre cei care „mi-au marcat activitatea de cercetător” în mod direct, respectiv George Breazul, Romeo Ghircoiașu, Viorel Cosma, Octavian Lazăr Cosma, Gheorghe Ciobanu și George Pascu.

În acest context, lucrarea are meritul de a realiza o sinteză a personalității lui Teodor T. Burada și a multiplelor

sale preocupări de muzicolog, violonist, compozitor, istoriograf, etnograf, sociolog, critic muzical, animator, lingvist, militant, arheolog etc. Trebuie spus că întreaga construcție urmează neabătut sugestia din titlu, aceea de a extrage esența ființei, vocația de inițiator, precursor și deschizător de drumuri care l-a animat neconținut pe Teodor T. Burada. Plasându-și obiectivul sub acest semn al pionieratului, autorul

și-a organizat lucrarea ca atare. Datele biografice, de exemplu, sunt aduse în discuție doar secvențial și cu scop revelator (cum ar fi spița familiei sau interferențele profesiei de suflet, muzica, cu profesia „de bază”, magistratura, pe care Teodor T. Burada a exercitat-o aproape douăzeci de ani, ca absolvent al Facultății de Drept din Paris). În schimb, aria de cercetare s-a lărgit până la dimensiuni vaste - în adâncime, suprafață și pe scara timpului - pe măsura activității excepționale a ilustrului om de cultură.

Cu răspunderea unei asemenea biografii profesionale, ștacheta lucrării a impus un plan amplu, cu câte un studiu separat pentru fiecare fațetă a laborioasei sale activități, plus o *Introducere* și un capitol de *Concluzii finale*, deosebit de cuprinzătoare. Totul contextualizat, clasat critic și scanat „la zi”, până la epuizarea subiectului. Rezultatul demersului este o istorie concentrată, un veritabil, util și rapid instrument de lucru. În plus, deși conținutul științific este atât de dens și se adresează unui anumit nivel de cunoaștere a subiectului, lectura cărții „curge” limpede și atrăgătoare ca stil.

S-ar putea spune că, intenționat sau nu, cartea urmează chiar stilul figurii luminoase care a fost Teodor T. Burada, de cercetător studios și neobosit, dar care, în același timp, debordează de omenesc și naturalețe senină în fața vieții. Cităm o astfel de caracterizare: [Teodor T. Burada] „scotocește arhive și biblioteci, chestionează persoane vârstnice și studiază lucrări de istorie, filosofie, muzicologie, ajungând la concluzia că o cultură modernă se poate întemeia numai pornind de la cunoașterea practicilor și realizărilor trecutului”. Pe de altă parte, „Nu a făcut o tragedie din faptul că a fost arestat ca spion sau hoți de cai, și nu a disperat când s-a aflat în situația de a se îneca în Marea Neagră sau a nimerit într-o localitate în care bântuia holera și a fost pus în carantină.... A trecut prin toate cu înțelepciune și încredere, muzica și «scripca» fiindu-i de un neprețuit ajutor. Relatările multiplelor aventuri din călătoriile sale de documentare întregesc portretul moral și spiritual al savantului, dau culoare operei sale care devine, astfel, mai vie și mai autentică”.

Un admirabil recital de muzică barocă

Mircea **ȘTEFĂNESCU**

La Biserica Anglicană din București, Biserica Anglicană a Învierii, Dieter Stanzeleit, vioară, și Adina Cocargeanu, orgă - au susținut un recital de o calitate interpretativă care a atins deseori cote ale unor autentice revelații.

Programul – de altfel, deosebit de complex și de real interes artistic - și anume: **Sonata în fa major, op. 1, nr. 12 . pentru vioară și orgă**, de Haendel, **Partita a II-a în re minor, BMW 1004, pentru vioară solo**, de Bach, **Air con variazioni – Der harmonischer Grobschmied, penru orgă solo**, de Haendel, și tot de Haendel, și tot pentru orgă solo, **Preludiu și fugă**, apoi **Cornet Voluntary** de Georg Berry.pentru orgă solo, și în final, **Sonata în sol minor pentru vioară și orgă**, de Tartini.

Dieter Stanzeleit, aflat acum la vârsta senectuții, dispune de o bogată și impresionantă carieră muzicală, ca violonist în ansambluri simfonice de elită din Germania, inclusiv în anturajul unora dintre cei mai renumiți șefi de orchestra și maeștri ai viorii. Acum, pentru Dieter Stanzeleit vioara este un confident intim și de mare calitate, dar ce este

făcut, este bun făcut și răsunetul arcușului său pe corzile viorii, în acea incintă austeră a Bisericii Anglicane, a avut darul rațiunii înseși de a fi a muzicii.

Trăsătura lui de arcuș este fină și catifelată, precizia pe tastatură, inclusiv intonația și stilul, sunt expresii ale școlii germane care înseamnă, totodată și cunoaștere și cultură în universul acesta care este muzica.

Adina Cocargeanu mi-a apărut din primul moment ca o prezență muzicală convingătoare. Tânără, dinamică, sigură pe impactul sonor pe care îl generează, artista excelează inclusiv volitiv și temperamental în potențarea orgii ca instrument și de aici ca spirit al aceluși dans și a aceleiași figurații ale sunetelor, reușită care nu este de regulă la îndemâna multora dintre cei care bat la porțile artei sunetelor.

Succesele sale în fața publicului i-au fost simbolic răsplătite nu numai cu aplauze și aprecieri, dar și cu conferirea titlului de Cetățean de onoare al Orașului Constanța. Ceea ce spune, spune multe.

Gabriela Ungureanu pe scena Ateneului Român

Irina **NIȚU**

Din punct de vedere muzical, sfârșitul lunii ianuarie a fost marcat de un eveniment interesat desfășurat la Ateneul Român din București. Un concert în care orchestra și corul Filarmonicii „George Enescu” au evoluat într-un repertoriu ofertant: *Cidul* de Jules Massenet, *Concertul nr 2 pentru pian și orchestră* de Camille Saint-Saens respectiv uverturi și coruri din operele lui Giuseppe Verdi (prezentate cu ocazia bicentenarului compozitorului în 31 ianuarie respectiv 1 februarie). Nu mi-am

propus să scriu neapărat o cronică, ci să semnez prezența unei

orchestrei Filarmonicii „George Enescu” și a dirijorului Octav Calleya.

pianiste românce din generația tânără pe scena Ateneului, a cărei evoluție merită a fi adusă în prim-plan.

Deși stabilită în Franța din anul 2000, numele **Gabrielei Ungureanu** nu este deloc străin publicului bucureștean datorită recitalurilor susținute de ea atât la Ateneu, cât și pe alte scene din capitală. Anul 2013 i-a marcat însă debutul simfonic în compania

Concertul nr. 2 de Saint-Saens s-a dovedit a fi o alegere cât se poate de inspirată pentru acest eveniment. Interpretarea pianistei a impresionat prin luciditate, capacitatea de susținere interioară a conținutului muzical și ușurința cu care a dat viață compoziției.

Frazările bine gândite, paleta dinamică bogată, colaborarea extrem de atentă cu orchestra sunt alte câteva atu-uri ale sale. Expresivitatea gesturilor pianistice îi dezvăluie personalitatea și concepția asupra muzicii interpretate, astfel încât pot concluziona că am asistat la un act artistic valoros. Superlativele ar fi putut fi atinse dacă pregnanța sonoră a pasajelor din registrul acut

Sub semnul... melodiei

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Vineri, 15 februarie, Orchestra Filarmonicii „George Enescu” ne-a invitat, împreună cu oaspetele său, dirijorul american Stefan Lano, la o seară închinată melodiei și vocalității de tip romantic și post-romantic.

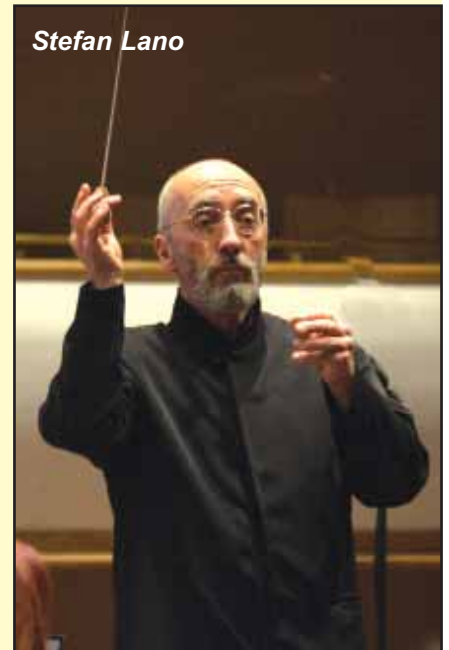
Programul a debutat cu *Suita pastorală* de Emmanuel Chabrier, o pagină de o aprecieabilă frumusețe, ce reunește elemente specifice din a doua jumătate a secolului al XIX-lea dar are și unele trimiteri spre perioade glorioase ale istoriei muzicale a Franței. Cu discreție în gestică, fără a epata, Stefan Lano a condus cu fermitate și eleganță ansamblul spre o realizare de ținută a acestui opus ce reamintește ca tematică de alte lucrări ce au evocat lumea rurală, printre care și geniala simfonie beethoveniană ce poartă același nume. La origine un ciclu de zece miniaturi pianistice, *Suita* lui Chabrier realizează un interesant tablou al lumii satului francez din care nu lipsește acea *joie de vivre* atât de caracteristică acestui spațiu geografic. Stefan Lano a subliniat cu inspirație melodiile fiecărei părți a lucrării, acestea fiind expresia permanentei reconfigurări timbrale (se evidentiază melodiile repartizate suflătorilor sau corzilor grave) și a fanteziei coloristice a lui Chabrier. Totuși nu putem să nu remarcăm finalul ușor neconvingător al Suitei, în care a părut că dirijorul și orchestra nu s-au înțeles foarte bine.

Din plină epocă romantică suntem purtați în lumea muzicii post-romantice odată cu primele acorduri ale ciclului *Ultimele patru lieduri* de Richard Strauss, ce au avut-o ca protagonistă pe mezzo-soprana Gabriela Popescu. Scrise cu puțin timp înaintea morții compozitorului, liedurile sunt un veritabil poem simfonic pentru voce și orchestră, fiind o dovadă a măiestriei cu care Richard Strauss știa să valorifice acest gen muzical. În versiunea audiată în Sala Mare a Ateneului Român, am remarcat experiența și certele calități vocale ale mezzo-sopranei Gabriela Popescu care au ajutat-o în realizarea unei partituri solistice remarcabile. Complexitatea melodiilor destinate vocii, ce merge de la

un acut strălucitor în prima piesă, până la un moment în pianissimo de maximă sensibilitate, în finalul ultimului lied, reprezintă poate principala caracteristică a ciclului, pe care solista a marcat-o printr-o știință a utilizării diferitelor tehnici vocale. Pe tot parcursul prezentării liedurilor, orchestra eficient și cu delicatețe condusă de Stefan Lano nu rămâne un simplu acompaniator ci este un adevărat personaj fiind un partener al vocii în desfășurarea discursului muzical dominat de melodiile ancorate în cel mai pur stil post-romantic.

Ultimul opus propus a fost *Simfonia nr.9* în do major de Franz Schubert, ceea ce înseamnă că am revenit în Romanticism, și chiar în zorii acestuia. Aflată la confluența a două stiluri – clasic și romantic – *Simfonia nr.9* de Schubert a prilejuit dirijorului Stefan Lano etalarea vastelor sale cunoștințe muzicale, exprimate în modalitățile în care a știut să aducă în prim-plan acele elemente cheie ale partituri cum sunt semnalul cornului ce domină materialul motivic al primei părți ce amintește de *Simfonia a IX-a* de Beethoven, melodicitatea părții a doua înrudită într-o oarecare măsură cu cea din ciclul de lieduri *Călătorie de iarnă* ori vigoarea finalului în care apar, din nou, ecouri ale ultimei simfonii beethoveniene. De asemenea, Stefan Lano a găsit, cu inteligență, acele mijloace cu care a ținut continuă concentrarea orchestrei și atenția publicului pe parcursul *Simfoniei nr.9* de Schubert, de o deosebită frumusețe dar de o remarcabilă amploare.

Ca un fir nevăzut, cele trei lucrări din programul propus sunt legate de melodicitate, lucru poate deloc întâmplător dacă avem în vedere faptul că toți compozitorii cântați în această seară au fost și excelenți autori de opere sau lieduri. De aceea, putem concluziona că seara de muzică de la Ateneu a stat sub semnul...melodiei.

Stefan Lano

ar fi fost mai mare, precum și dacă raportul dintre solist și orchestră ar fi fost, pe alocuri, redimensionat în favoarea pianistului (iar ansamblul ar fi avut mai puține momente ezitante).

Dincolo de aceste remarci, echilibrul pe care **Gabriela Ungureanu** l-a atins din punct de vedere interpretativ prin coroborarea tehnicii cu expresivitatea, a *intenției* cu *faptul*

realizat o situează printre pianiștii români importanți ai momentului. Mi-aș dori foarte mult ca realizările sale să fie legate de numele României, și nu doar de cel al Franței, actuala ei țară de reședință. Avem atâtea exemple de valori românești prea puțin recunoscute și apreciate de noi, românii, încât ar fi păcat să lungim în continuare lista lor.

O sală plină și aplauze

binemeritate au răsplătit talentul și concentrarea solistei. Personal, sper să își păstreze constant entuziasmul, să-și surclaseze mereu nivelul calitativ înalt al interpretării, și nu în ultimul rând, să revină pe scenele din București cu noi propuneri, la fel de interesante și puțin abordate precum *Concertul nr. 2* pentru pian și orchestră de Saint-Saens.

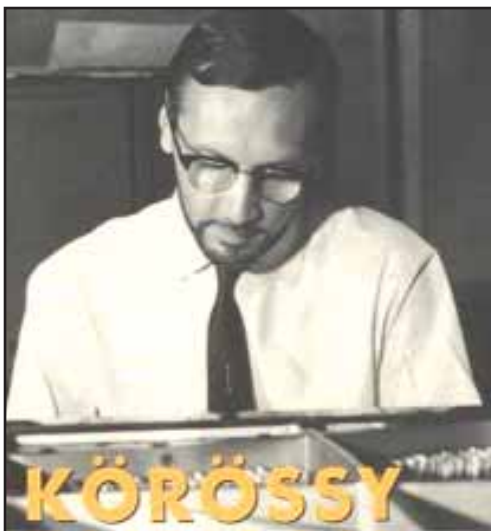
Jancsi Körössy – reper axial al jazz-ului românesc

Florian LUNGU

A fost 2012 un an fast pentru muzicienii, organizatorii, melomanii jazz-ului autohton – o spunem având în vedere, de pildă, numărul mare al manifestărilor festivaliere ce au avut loc la Sibiu, Ploiești, Cluj, Tg. Mureș, București (două festivaluri), Timișoara (două festivaluri), Gârâna, Satu Mare, Vama Veche, Galați, Sângeorz, orașul Victoria, plus festivaluri de blues la Jimbolia și Sighișoara. Totodată însă enunțăm o pierdere majoră, care a întristat începutul anului curent.

Astfel, în seara de 21 ianuarie 2013 ne-a părăsit, spre incomensurabilul regret al nostru și al tuturor celor care iubesc arta sunetelor cu capitolul ei cel mai creativ, jazz-ul, – un muzician de excepție care cu nici o lună înainte, împlinise respectabila vârstă de 86 de ani. Ne referim la marele compozitor, aranjor, șef de formație dar înainte de toate ilustrul pianist **Jancsi Körössy**, pe care nu greșim a-l considera drept cel mai reprezentativ, mai pregnant mânuitor al claviaturii în jazz-ul autohton.

Muzicianul născut la Cluj, în cea de a 26-a zi a lui decembrie 1926 și devenit în ultima vreme decan de vârstă al jazzman-ilor noștri, s-a impus drept unul dintre numele-simbol ale diasporei române. Instrumentist și creator autodidact afirmat în orașul natal de la vârsta de 19 ani, apoi pe scene bucureștene ca și în țări est-europene, **Jancsi Körössy** își uimea în anii '60 auditorii prin tehnica strălucitoare pe claviatură, prin complexitatea și rafinamentul armoniiilor dar mai ales prin neseacăta inventivitate dovedită în improvizații. Unicul mentor recunoscut de pianist a fost instrumentistul și dirijorul **Theodor Cosma**. Veritabil șef de școală în jazz-ul autohton, **Jancsi Körössy** rămâne demiurgul muzical care a acreditat și a concretizat sonor încă de acum cinci decenii ideea reformulării în limbajul jazz-ului a unor inflexiuni și ritmuri specifice folclorului românesc, aceasta cu decenii înainte ca stilul – și respectiv termenul – **etno** să devină o modă a zilei. Tot el a fost unul dintre primii jazzman-i din țară care a cultivat stilul **free**. Admiratorii săi mai vârstnici își amintesc din acei ani concertul susținut acum aproape o jumătate de veac la Sala Dalles în care pianistul a propulsat-o în jazz pe foarte tânăra **Aura Urziceanu**, apoi participarea lui la inaugurarea Clubului de Jazz al Casei Studenților din București unde a evoluat solo în 1968, revenind acolo cu **Johnny Răducanu** - contrabass, **Bob Iosifescu** - baterie, **Dan Mândrilă** - saxofon-tenor. Să nu uităm a menționa remarcabilele (și numeroasele) înregistrări efectuate în studiourile Radiodifuziunii Române. Era perioada în care **Jancsi Körössy** s-a distins ca unul dintre cei mai reprezentativi pianiști de jazz ai continentului, cucerind la începutul anilor '60 sufragii unanime din partea publicului ca și a specialiștilor, la Festivalurile Internaționale de Jazz de la Praga (1960), Varșovia (1961), Budapesta (1962). De asemenea, din acei ani datează primele sale înregistrări discografice reunite în albumele „Jancsi Körössy – Jazz Recital” (Supraphon), „Jancsi Körössy Plays His Own

Compositions” (Supraphon), „Körössy János és együttes” (Qualiton), și desigur „Jancsy Körössy – Seria Jazz nr. 1” (Electrecord, reeditat în 1993 în Colecția „Jazz Restitutio”). În 1969 **Jancsi Körössy** a emigrat în Germania, unde a înregistrat la Casa MPS excelentul album „Identification” cuprinzând și câteva compoziții proprii de tentă românească (disc de curând reeditat pe CD de o firmă discografică japoneză). Artistul s-a stabilit în cele din urmă în Atlanta, Georgia, Statele Unite ale Americii. Dintre reușitele perioadei americane sunt de menționat înregistrările albumului cu prelucrări după temele grupului „Beatles” și discul cu cântece franceze, albumul solo de colinde intitulat „An Ivory Christmas”, iar în 1981, dublul LP („In A Mellow Tone”) realizat cu quartetul apreciabilului saxofonist **Zoot Sims**. Pianistul a colaborat pe diferite scene cu exponenți de renume ai jazz-ului de peste ocean, precum vibrafonistul **Milt Jackson**, saxofoniștii **Phil Woods**, **Zoot Sims**, **Lee Konitz**, bass-iștii **Ray Brown**, **Miroslav Vitous**, bateristul **Connie Kay** și alții. Președintele SUA **Jimmy Carter** i-a lăudat public „măiestria strălucitoare” (brilliance artistry).

După 1990, muzicianul a revenit de mai multe ori în România din inițiativa saxofonistului austriac de origine română **Nicolas Simion**, pianistul producându-se în fața melomanilor care l-au descoperit, l-au redescoperit și aplaudat cu entuziasm. După prezențe la Brașov, Costinești, Galați, Cluj (din concertul dat în orașul natal în seara de 20 noiembrie 2001 derivând CD-ul de duo – pian și saxofon – numit „Live In Transylvania” lansat în 2002), a apărut la ediția 2001 a Festivalului Internațional de Jazz de la București, la Sala Palatului, apoi la Graz în Austria drept pianist și co-lider împreună cu **Nicolas Simion**, al grupului care i-a inclus pe instrumentiștii americani **Lee Konitz**, **James Singleton**, **Peter Perfido**. A luat parte în data de 29 octombrie a aceluiași an, la un admirabil concert organizat din inițiativa muzicianului **Marius Popp** sub egida Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor în aula Palatului Cantacuzino (concert imortalizat pe discul „Sweet Home” – Jancsy Körössy & Nicolas Simion Group”), a fost admirat

pe podiumul Festivalului Internațional de Jazz „Brașov 2001” din 16–18 noiembrie (unde s-a produs atât cu quartetul propriu cât și drept companion al ilustrului saxofonist american **Lee Konitz**) iar pe 2 decembrie 2001, la mega-concertul aniversar „**Johnny Răducanu – 70 de ani de jazz în România**”.

În anii din urmă și-a aflat drept parteneră pe tânăra pianistă **Ramona Horvath**, cu care a evoluat pe podiumul Festivalului Internațional de Jazz „Richard Oschanitzky” de la Iași, tot în duo pianistic realizând admirabilul album discografic „Dor de acasă” editat de casa Electrecord, care a dat la iveală încă două CD-uri, intitulate „Great Jazz Piano” și „Christmas Songs”. De menționat aparițiile scenice ale celor doi aplaudate la Paris, Viena, Lisabona, recitaluri organizate de Institutele Culturale Române din acele capitale, ca și concertul aniversar derulat la Ateneul Român cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, când a fost medaliat de statul român.

Jancsi Körössy stăpâna cu egală dezinvoltură limbajul jazz-ului și cel al marii muzici, conglomeratele armonice ca și tehnica polifonică, reușind să-și surprindă auditoriul prin extraordinara sa capacitate de a transfigura în manieră proprie sugestii melodico-ritmice provenind din varii domenii sonore.

“Piei, drace!!!”

Oana GEORGESCU

Cum a avut numai două reprezentații anul trecut, premiera oficială a spectacolului “Piei, drace!!!” a fost programată la începutul acestui an. Este ultimul spectacol la care a lucrat regretatul regizor Bițu Fălticaneanu, ștafeta fiind preluată de tânărul regizor Cezar Ghioca. Cu o distribuție de zile mari, acesta este un spectacol revuistic “la patru ace”, pe texte de Mihai

Adrian Enache

Maximilian, Octavian Sava, Nae Lăzărescu și Dan Mihăescu, marele textier dispărut recent dintre noi. “Din păcate, la primul spectacol, sufletul nostru a primit o lovitură grea și aplauzele au fost triste, căci, chiar în acea seară a plecat dintre noi unul dintre ultimii umoriști cu adevărat valoroși” – mărturisea Stela Popescu. “El ne ținea în viață speranța că mai putem oferi pe scenă și la TV texte cu miez (...) El este cel care a

Stela și Arșinel

fost în spatele unor artiști mari ca Toma Caragiu, Draga Olteanu-Matei, Tamara Buciuceanu-Botez sau Mihăilescu-Brăila”. Stela însăși îi datorează texte de neuitat rostite și jucate așa cum numai marea actriță știe și poate, dar și monologul atât de actual din spectacolul “Piei, drace!!!”.

Stela Popescu și Alexandru Arșinel, Nae Lăzărescu și Vasile Muraru, Valentina Fătu, Ana Maria Donosa, care deschide

Ana Maria Donosa

Ana Maria Mirică, Nae Lăzărescu, Vasile Muraru

spectacolul cu un monolog dintr-un “tablou” dansant mai mult decât sugestiv, interpreții Adrian Enache, Alin Gheorghiușan și Ana Maria Mirică, momentele de magie cu Andrei Teașcă și excelențele reprize de dans și de balet susținute de Ansamblul de Balet al Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” (coregrafia: Cornel Popovici), fac din “Piei, drace!!!” unul dintre cele mai de succes spectacole ale actualei stagiuni. Scenografia (și costumele sunt foarte reușite!) aparține arh. Theodora Dinulescu, iar aranjamente muzicale sunt semnate de compozitorul Dan Dimitriu. (Foto: Dragoș Constantin)

Revanșa campionilor

Lelia PRUNDU

Nu întâmplător acordăm spațiu preferențial realizărilor marilor artiști din "Generația de

aur": ne bucură succesele lor, perseverența lor în a demonstra că mai au atâtea de oferit publicului care îi iubește. Marina Voica, de pildă, a elaborat în vremea din urmă câteva compoziții noi, a fost invitată la posturile TV importante (imaginile alăturate sunt surprinse într-o emisiune de la Kanal D), a susținut concerte la Brașov și Urziceni, dar mai ales a lansat un nou album sub egida casei de producție Electrecord. Dar despre aceste "Cântece noi...cântece vechi..." vom reveni pe larg, pentru că merită, albumul reprezentând o adevărată incursiune în istoria muzicii ușoare românești...

Prietenii lui Dorobanțu

Sorana VASIU

Gabriel Dorobanțu este în permanență solicitat pe platourile emisiunilor de televiziune, datorită farmecului personal, umorului, repertoriului mereu înnoit. În plus, spre deosebire de alți artiști, își schimbă mereu ținutele vestimentare, așa cum face și în concerte, respectul față de public fiind mereu la el pe primul loc. Am intrat în posesia a trei imagini surprinse pe platourile de filmare, la TVR. În prima dintre ele îi recunoaștem, de la stânga la dreapta, pe violonistul și dirijorul Ștefan Cigu (soțul Matildei Pascal Cojocărița),

interpretul și compozitorul Rareș Dragomir (fiul lui Marcel Dragomir), soția sa, binecunoscută de la televiziune, Simona

Bălănescu, Gabriel Dorobanțu, actorul Nae Alexandru, de la Teatrul de revistă „Constantin Tănase”, pentru care Gabi, cu talent literar real, a scris câteva scheciuri. În cea de-a doua poză Dorobanțu este împreună cu buna sa prietenă Mioara Velicu, cu care anul trecut a făcut o frumoasă vacanță în Spania. Pentru că trebuie spus că Dorobanțu muncește mult (turnee, concerte, înregistrări, televiziuni), dar își face timp pentru lectură, merge la spectacole, inclusiv în străinătate, călătorește în toată lumea, altfel spus, știe să trăiască. În fine, în a treia fotografie el este alături de Corina Chiriac (este invitat adeseori în emisiunea acesteia de la Național TV) și de Ovidiu Komornyik. Gabriel Dorobanțu și-a editat ultimele albume la casa de discuri a acestuia din urmă, Ovo Music.

Drăghici regăsit...

Amelia RODION

Acum câțiva ani, casa de discuri Electrecord a reunit pe un CD cele mai frumoase cântece ale lui Constantin Drăghici, ocazie și pentru cei mai tineri de a cunoaște interpretările sale sensibile și compozițiile inspirate. În anii '60, Drăghici a fost o vedetă uriașă, dar a plecat din țară în plină glorie. A locuit în SUA, în Germania, iar în 1990, la prima ediție liberă a festivalului de la Mamaia, Titus Munteanu l-a invitat să susțină un recital alături de soția sa, Olimpia, și ea cântăreață. Cei doi s-au stabilit ulterior la București, dar din

păcate mass-media n-a profitat de această șansă. În câte emisiuni de televiziune l-ați văzut, de câte ori l-ați ascultat la radio, câte interviuri cu el ați văzut în presă? O uitare nedreaptă,

voce și o sensibilitate pe măsură,

pentru a realiza o replică la neuitata sa compoziție “A căzut o frunză-n calea ta...”. Așa a început colaborarea cu valoroasa interpretă Ioana Sandu, careia Drăghici i-a încredințat melodia “La jumătatea vieții”, pe versuri de Aurel Felea. Orchestrată de compozitorul Francisc Reiter, piesa “sună” impecabil, bene-

care ar fi putut simplu să fie reparată de mai tinerii confrăți, dacă aceștia ar fi avut măcar curiozitatea să se uite pe Google... Din fericire, iată că se arată soarele: C o n s t a n t i n Drăghici căuta de multă vreme o

ficiind și de o filmare pe măsură (v-o recomand cu căldură, o găsiți pe youtube). Iată că după prezența remarcabilă de pe CD-ul lui Alexandru Jula, Ioana Sandu ne propune o altă colaborare cu un “monstru sacru” al muzicii ușoare românești. Despre Constantin Drăghici, interpreta declară: “Sunt realmente cutremurată de eleganța și sensibilitatea dânsului!”.

La răscruce de vânturi

Octavian URSULESCU

În „chapeau”-ul articolului precedent îmi exprimam speranța că vor răspunde la întrebările atât de simple ale micii noastre anchete și alți compozitori, cărora ne-am adresat în scris, dându-le și numele, parcă pentru a le... forța mâna. Dar citarea lor n-a avut nici un rezultat, dându-ne de înțeles că nu-i interesează mediatizarea reușitelor lor, precum și a proiectelor lor de viitor. Diverse persoane mi-au transmis că ar dori compozitorii noștri de muzică ușoară o mai amplă prezență în paginile revistei, ceea ce am vrea și noi, firește. Paginile noastre le sunt deschise, i-am invitat să-și spună păsurile, să abordeze orice subiect doresc, dar invitația noastră n-a găsit ecou, până acum, decât în rândul câtorva... Astăzi se destăinuie compozitorul, dirijorul și cadrul universitar (este prof. dr.) Dan Ardelean și Roman Vlad, cărora le mulțumim.

Dan Ardelean

1. Mărturisesc că de câte ori mă așez la birou să scriu altceva decât note muzicale, celălalt „eu” al meu mă înghiontește și-mi amintește de aversiunea mea pentru avalanșa zilnică de talk-show-uri, moderatori, specialiști, critici, care de care mai importanți și mai deștepți, deținători ai Adevărului absolut, așa că ideea de a mă alătura lor mă face să abandonez inițiativa... Nefiind vorba de o analiză sau critică, iată răspunsul meu la întrebarea „Cum a fost anul 2012”: pentru mine a însemnat prelungirea unei perioade pe care aș numi-o „perioada Kipling”, asta fiindcă mi-am însușit concluzia la care a ajuns marele scriitor înaintea mea, formulată astfel: „Cu cât cunosc mai bine oamenii, cu atât mai mult iubesc animalele”. Recunosc că odată cu venirea pe lume, în 2011, a Lerucăi, nepoțica mea, starea s-a mai ameliorat... Profesional, anul 2012 a însemnat: realizarea

unui spectacol de muzică și poezie, „Declarație de iubire”, cu actorul Adrian Păduraru; participarea, ca de obicei, la Festivalul romanței, „Crizantema de aur” de la Târgoviște; susținerea cursului „Ilustrație și muzică de film” la UNATC; premiera operei „Steaua de sticlă”, pe un libret de Silvia Kerim, la Opera din Timișoara.

2. Pentru anul 2013 pregătesc o premieră cu o comedie muzicală după I. L. Caragiale, „O soacră”, și sper să găsesc o „casă” pentru opera „Baltagul”, pe un libret de G. Zaharescu, având definitivată partitura pian-voce. În rest, s-auzim o dată și o dată și de bine!

Roman VLAD

1. Pentru mine, anul 2012 a fost un an foarte bun atât în plan profesional, cât și personal. În acest sens voi menționa câteva activități pe care le consider reușite.

Am devenit cercetător bursier post-doctorand MIDAS - Institutul de Studii Muzicale Doctorale Avansate la Universitatea Națională de Muzică din București, în cadrul Proiectului European POSDRU, cu tema *Metoda determinării selective și muzică electronică*, având ca mentor științific pe domnul prof. univ. dr. Grigore Constantinescu. În cadrul temei de cercetare am compus un

Concert pentru clarinet, cvartet de coarde și medii electronice și am elaborat un studiu muzicologic referitor la subiectul ales.

Un motiv de bucurie și un imbold pentru activitatea mea de creație ulterioară a fost obținerea Premiului revistei Actualitatea Muzicală, acordat într-o festivitate foarte frumoasă, în care au fost distinse personalități alese ale vieții muzicale.

La sfârșitul anului care s-a încheiat, am mai avut o surpriză plăcută datorată faptului că musicalul *Diamantul și găscă*, după povestirea lui Arthur Conan Doyle, regia Stela Popescu, scenografia Viorica Petrovici, pentru care am scris muzica, spectacol realizat la Opera Comică pentru Copii, a obținut Premiul pentru cel mai bun spectacol Secțiunea operetă-musical, la Superlativele *Artele Spectacolului Muzical pentru copii*, 2012. Tot în acest an au fost reluate și musicalurile mele *O noapte furtunoasă*, după I.L. Caragiale și *Piatra din casă*, după Vasile Alecsandri. Colaborarea mea cu Opera Comică pentru Copii este foarte bună, doamna director fondator Smaranda Oțeanu Bunea are încredere în mine, continuă să mă solicite, ceea ce mă bucură foarte mult.

În luna iulie am fost pentru 10 zile la Londra, unde am vizitat muzee minunate și am fost la mai multe spectacole extraordinare, dintre care menționez musicalurile *Chicago* de John Kander și Fred Ebb montat la Garrick Theatre și *Singing in the Rain* de Betty Comden, Adolph Green, Nacio Herb Brown și Arthur Freed montat la Palace Theatre. Consider că experiența londoneză m-a îmbogățit substanțial cultural și spiritual.

2. În ceea ce privește anul 2013, sigur că am proiecte, planuri, vise care sper să se împlinescă. Cam peste o lună sper să-mi aud concertul de care aminteam mai înainte, în interpretarea unor muzicieni de prestigiu, avându-l ca solist pe remarcabilul clarinetist Emil Vișenescu. La începutul verii voi avea o nouă premieră la Opera Comică pentru Copii, și anume musicalul *Soacra cu trei nurori*, după Ion Creangă, la care lucrez în prezent.

După cum poate știți, sunt cercetător științific la Centrul de Muzică Electroacustică și Multimedia (CMEM), din cadrul Universității Naționale de Muzică din București, unde, începând din acest an universitar, desfășor și activitate didactică cu studenți din Universitate și din afara ei, tineri preocupați de tehnicile moderne de lucru cu aparatura electronică. Sper ca în 2013 să am satisfacții și pe acest plan.

Din nou în India

Oana GEORGESCU

“Este un mare curaj să ajungi la sfârșit de an în Insula de Smarald sau Insula Paradisului - cum mai este numit Ceylonul, adică Sri Lanka, o lume la capăt de lume în care bogății pământului se ascund de frigul american, european, ca să întâmpine Anul Nou sub palmieri, la malul Oceanului Indian. Avioanele sunt supraîncărcate, goana prin aeroporturi de tranziție este incredibilă... Dar, ce ne păsa nouă, mai exact baletului OPEREI COMICE, tinerelor vedete, când, după vreo 10 ore de zbor, urmau să se întâlnească, pentru prima oară, pe terasa de la GLOBAL

avea să strălucească din nou, printre țările participante: Bangladesh, Estonia, Finlanda, Germania, Iran, Italia, Malaysia, Nepal, Pakistan, Rusia, Thailanda, Singapore, Sri Lanka, Turcia, Zambia sau India. Ceremonia de deschidere a Festivalului a fost grandioasă, iar Karisma Kapoor, alături de Kateekal Sankaranarayanan, Guvernatorul Provinciei Maharashtra, din care face parte Mumbai, au urat bun venit celor aproape 1.000 de membri ai delegațiilor participante pe acordurile “*imnului*” Vande Mataram.

Pe scena din superba Shri Shanmukhananda Auditorium, o sală cu peste 5.000 de locuri, artiștii români au evoluat de 5 ori în 4 zile de festival, fiind performerii ediției! Au fost aplaudați în picioare de fiecare dată pentru

TOWER, chiar de 31 decembrie, sub o ploaie de artificii, printr-un spectacol extraordinar cu MAGIA MUZICII - cu elita sinhaleză! Succesul a fost total, balerinii, balerinele, Roberta, Bogdan, Jennyfer ovaționați...” – povestea Smaranda Oțeanu Bunea, directorul Fondator al Instituției care a aniversat la începutul anului 10 ani de la...instituționalizare. Artiștii au fost răsplătiți cu un onorant Premiu Special pentru „Spectacolul Anului” (Special Award for The Best Show “The MAGIC of MUSIC”).

A urmat o a patra “Indie”, trupa din România fiind invitată pentru a patra oară la celebrul INTERNATIONAL CHILDRENS FESTIVAL of PERFORMING ARTS 2013, desfășurat la Mumbai sub înaltul patronaj al RYAN International Group of Institutions, condusă de Grace Pinto și de fiul acesteia, Ryan. Cea de-a XII-a ediție a avut tema “One World for Childern”. OPERA COMICĂ București

momentele de muzică (șlagăre românești și internaționale interpretate de cei trei tineri soliști, dar și de soprana Oana Șerban și baritonul Daniel Filipescu), pentru “*Bătuta moldovenească*”, pentru reprizele fantastice de dans și balet, dar și pentru baletul “*Cenușăreasa*” (regia și coregrafia: Corina Dumitrescu, scenografia Viorica Petrovici, prezentă la eveniment), cap de afiș și al actualei Stagiuni bucureștene. Acesta a fost declarat de către cotidianul “*The Times of India*” drept unul dintre cele mai frumoase momente artistice din festival. OPERA COMICĂ București a fost răsplătită cu APPRECIATION AWARD – 2013, sporindu-și panoplia de Premii și Trofee internaționale.

Omagiul prietenilor

Octavian URSULESCU

Minunat gestul lui Călin Geambașu de a-și omagia prietena chiar de ziua ei de naștere! Sala Teatrului de revistă „Constantin Tănase”, pusă la dispoziție cu generozitate de Alexandru Arșinel, a fost arhiplină, între cei prezenți numărându-se Cornel Constantiniu, Petre Geambașu, Anca Țurcașiu, Irina Cordoneanu (Antena 2), George Stanca, precum și foștii colegi ai Mălinei de la „Școala vedetelor”, în frunte cu profesorul lor, Titus Munteanu. Au venit Călin Goia, Ultra TT, Laurențiu Niculescu, Marius Rădmăneștean, Nadine, Diana Munteanu-Niculescu, Dana Mladin, dar să nu uităm că și Călin a fost component al celebrului colectiv. Spectacolul „Vocea Mălinei Olinescu, glas de înger” a fost unul absolut emoționant, prefațat de amintirile depănate de Titus Munteanu, Adrian Romcescu (autorul celor mai mari succese ale

amintirea ei a fost acasă pe scena de la Savoy... Ascensiunea a început în 1996, prin cooptarea în „Școala vedetelor” și obținerea premiului 3 la Mamaia. 1997 este un an excelent, cu premiul I la „Cerbul de aur” și același premiu la secțiunea „Șlagăre” a festivalului de la Mamaia, cu piesa „Mi-e dor de tine”. În anul următor reprezintă România la finala Eurovision de la Birmingham, cu „Eu cred”, și câștigă premiul 3 la Mamaia, cu piesa colegului ei de la „Școala vedetelor”, Adrian Despot, „Pot să zbor” (ce titlu premonitoriu...). A mai colaborat cu Ștefan Elefteriu (un album de autor în 1997), Andrei Kerestely, a apărut pe compilațiile „Cutiuța muzicală” și chiar a prezentat în 2000 la TVR, împreună cu Petre Magdin, „Întâlnirea de la miezul nopții”. O cotitură în cariera ei este marcată de intrarea în 2007 în Călin Geambașu Band.

regretatei artiste, „Eu cred” și „Mi-e dor de tine”) și Andrei Nourescu. Emoționant, dar nu trist, toți cei prezenți bucurându-se de glasul Mălinei, cântând cu ea, simțindu-i prezența spirituală și onorându-i amintirea prin acest dar de suflet făcut pe 29 ianuarie... Mălina Olinescu a fost o ființă plină de modestie, delicată, cu mult bun-simț. A fost fan Michael Jackson, cânta de la 5 ani; a absolvit Liceul „Iulia Hașdeu”, din 1993 începând să cânte în cluburi. Se face cunoscută în 1995, când câștigă premiul I la festivalul „Aurelian Andreescu”, desfășurat chiar pe scena Teatrului „Tănase”; tot acolo joacă în musical-ul „Nota 0 la purtare” de Octavian Sava, pe muzica lui Marius Țeicu, așa încât

Cum s-a născut acest spectacol ieșit din comun? Călin Geambașu a descoperit nu mai puțin de 48 de înregistrări inedite, realizate într-o singură zi ca un “ghid” pentru fetele din grupul de backing

C. Goia, L. Niculescu, Ultra TT

vocal, pentru a preciza momentul intervențiilor lor. E vorba de piese pe care nu le cânta în mod obișnuit, cu atât mai surprinzătoare fiind acuratețea uluitoare a interpretărilor. Practic, prima parte a concertului a fost ca o repetiție, ca și cum Mălina s-ar fi întors dintr-un

a fost Mălina Olinescu în timpul vieții. Publicul a părăsit sala cu lacrimi în ochi, pe acordurile melodiei „Mi-e dor de tine”, cu dorul neostoit în inimă, nostalgie și amintirea unei artiste care ar fi trebuit să fie și azi alături de noi...

Campioana premiantă

Clara MATEI

Este greu de crezut că o mare campioană a dansului sportiv, care mai tot timpul este în cantonamente și participă la concursuri internaționale, este și o elevă cu rezultate strălucite la învățătură. Frumoasa Eszter Pop a avut în școala generală media 9,97 (cine nu i-o fi dat 10?), în clasa a IX-a media 9,92 și în primul semestru din clasa a X-a 9,95, fiind de fiecare dată prima din clasă! Anul 2012 i-a adus câștigarea titlului de campioană a României, titlul la “Cupa României”, 8 medalii de aur dobândite la concursuri internaționale din țară și de peste hotare (Germania, Austria, Franța, Malta), despre care vom vorbi mai jos. De câțiva ani, Eszter Pop și-a găsit partenerul ideal în Vlad Pâslariu, originar din Dej, care s-a mutat special la Gheorgheni, în județul Harghita, pentru a fi alături de colega sa. Mare parte din titlurile ce alcătuiesc palmaresul lui Eszter sunt cucerite în această formulă: 55 de locuri I, 27 de locuri II, 11 locuri III, la care se adaugă 6 titluri de campioană națională (3 la Standard, alte 3 la “10

dansuri”) și de 4 ori locul I în “Cupa României”! Absolut impresionant, fiind vorba de o dansatoare tânără. Anul 2012 a fost unul cu adevărat excepțional, cu participarea la cantonamente internaționale în Malta, la Madrid, Berlin, Udine, Mègeve (Franța). Rezultatul pregătirii cu antrenori străini celebri s-a materializat în performanțe de excepție: locul I la Campionatele naționale de la Sibiu și câștigarea “Cupei României” la București. În țară, Eszter Pop, alături de Vlad Pâslariu, a câștigat medalia de aur la Romanian Open Championship (București), Magnum Open Championship (Timișoara), Varadinum Dance Festival (Oradea), Napoca Dance Festival (Cluj-Napoca) și una de argint la Dance Master (București). Peste hotare s-a întors cu medalii de aur din Malta și Franța (Mègeve) și s-a calificat în semifinale la marele concurs de la Stuttgart, Germania. De asemenea, s-a calificat în două semifinale la Campionatul european de la Chișinău și la Campionatul mondial de la Schladming, în Austria, și a ocupat locul 2 cu echipa României, la “World Team Cup”.

Cine a urmărit-o pe parchet pe frumoasa blondă din Gheorgheni i-a admirat eleganța, distincția, plutirea

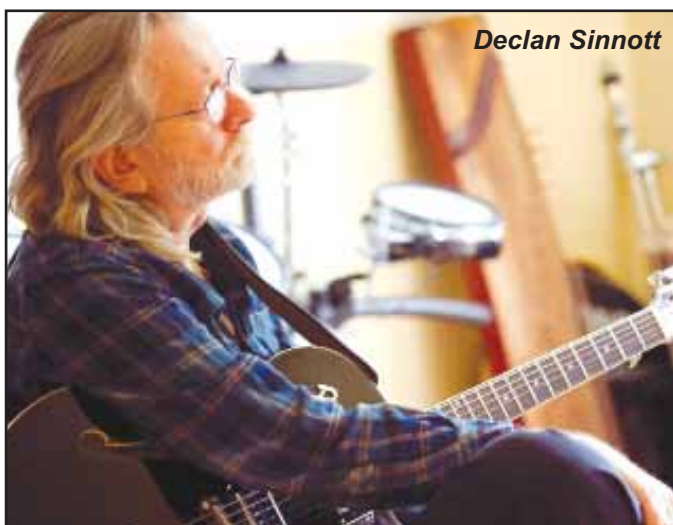
parcă ireală în ring... Un rol decisiv l-au jucat părinții: conștienți de înzestrările sale speciale, i-au construit o sală de antrenament la Gheorgheni! În mod hotărât, Eszter Pop clacă pe urmele mării campioane a dansului sportiv românesc, Mirona Gliga Toncean, marile performanțe urmând abia acum să-i aducă noi trofee într-o vitrină deja plină cu cupe și medalii de aur!

Mondo pop

Dorin MANEA

TANK. Cel de-al cincilea album de studio semnat Tank, "This Is How I Feel", a debutat pe prima poziție în topul Billboard "R&B Albums" și pe locul 9 în cadrul "Top 200 Albums". Albumul reunește colaborări cu T.I. ("Compliments"), Chris Brown ("Lonely") și Busta Rhymes ("Nowhere"). În iulie, Tank a plecat în turneul "Summer Music Festival Tour" care se va încheia cu un concert grandios pe data de 11 august în Los Angeles, California. "This Is How I Feel" vine după albumul din 2010 "Now Or Never", care a inclus hit-urile "Emergency" și "Sex Music", având colaborări cu Drake ("Celebration") și Chris Brown ("Foreplay").

DECLAN SINNOTT – SOLO. Cu o carieră de peste 40 de ani, Declan Sinnott, producător și chitarist de folk irlandez, și-a anunțat debutul solo. Colaborator îndelungat al lui Christy Moore, Mary Black sau John Spillane, membru fondator al trupelor Horslips și Moving Hearts, Declan

Declan Sinnott

Sinnott își lansează primul album solo din carieră. Scris și realizat în decursul ultimilor cinci ani, „I Love The Noise It Makes” este un disc special, care nu urmează tiparul niciunui gen muzical.

LED ZEPPELIN – CELEBRATION DAY. Pe data de 10 decembrie 2007, Led Zeppelin a susținut un concert pe O2 Arena din Londra în amintirea lui Ahmet Ertegun, fondator al Atlantic Records. Membrii fondatori John Paul Jones, Jimmy Page și Robert Plant au cântat alături de Jason Bonham, fiul toboșarului original al Led Zeppelin. Aceștia au cântat 16 piese, printre care „Whole

Lotta Love”, „Rock and Roll”, „Kashmir” și „Stairway to Heaven”. Deși peste 20 de milioane de oameni au aplicat online pentru bilete, numai 18 000 au fost aleși la o loterie specială pentru a participa la primul show al trupei din ultimii 27 de ani. Filmul Celebration Day va fi lansat la nivel mondial pe 1500 de ecrane de cinema în peste 40 de țări.

EMI – Universal Music Group. Universal Music Group a primit acordul Comisiei Europene pentru achiziția diviziei de discuri a EMI. Universal Music Group va păstra mai mult de două treimi din EMI la nivel global. Adăugând un repertoriu vast de artiști, de la Katy Perry, Emeli Sandé, Robbie Williams, Herbert Grönemeyer, Lady Antebellum și Norah Jones, până la legendele The Beatles, Beach Boys, Genesis și Bob Seger, UMG va rămâne fidel viziunii sale, aceea de a investi în talent, de a dezvolta compania.

DEFTONES – „LEATHERS”. Trupa de rock alternativ Deftones a lansat o nouă piesă via www.deftones.com. Single-ul se intitulează „Leathers” și face parte din cel de-al șaptelea album de studio, „Koi No Yokan”, care va fi lansat în luna noiembrie. În plus, Deftones va da startul unui turneu de promovare a celui mai recent material în Ventura, California și va continua până la jumătatea lunii noiembrie pe întreg teritoriul Statelor Unite.

MATCHBOX TWENTY – „NORTH”. Noul album al trupei

Matchbox Twenty a înregistrat un mare succes plasându-se pe poziția 1 în Billboard 200 la doar o săptămână după lansare. Atât noul material discografic, cât și cel mai recent single „She’s So Mean” au marcat pentru prima dată în istoria trupei debutul pe poziția de top. Primul album al formației a fost lansat în 1996.

LINKIN PARK. Celebra trupă rock a lansat videoclipul pentru „Lost In The Echo”, cea de-a doua extrasă pe single de pe albumul „Living Things”, un videoclip interactiv, incorporând în formatul lui poze de pe profilul

Facebook al celui care vizionează producția, realizând o lume digitală cu totul nouă. Albumul a fost lansat în această vară, debutând pe prima poziție în topul american „Billboard 200”.

B.O.B - STRANGE CLOUDS: THE GAME”. B.o.B a anunțat lansarea jocului „B.o.B’s Strange Clouds: The Game”. Aplicația, creată special pentru telefoanele mobile, realizată de Atlantic Records și Glow Interactive, ne poartă într-o călătorie fascinantă alături de cântăreț prin spațiu, în goana spre descoperirea secretelor extraterestrelor. Jocul pentru telefoanele mobile celebrează lansarea celui de-al doilea album al artistului, „Strange Clouds”.

CODY SIMPSON – PARADISE. Vedeta, în vârstă de doar

Cody Simpson

15 ani, a anunțat lansarea albumului său de debut „Paradise”. care include și piesa în featuring cu Becky G., „Wish U Were Here”. Simpson face o prezentare a albumului „Paradise” în filmul său „Finding Cody”. prima experiență interactivă în materie de film pe YouTube cu participarea unui artist de renume. După finalizarea turneului „Big Time Summer Tour” alături de Big Time Rush, Cody Simpson va urca pe scenă alături de Justin Bieber în cadrul turneului acestuia „Believe Tour”. Pe lângă cariera sa de artist, Cody Simpson este implicat și într-o serie de activități și inițiative sociale.

NOM DE GUERRE. Trio pop eclectic originar din Suedia, Nom De Guerre vine cu un sound fresh plin de energie. Ingredientele muzicii lor sunt power pop-ul, un strop de disco, totul aseasonat cu dancehall indie rock. Trupa formată în Stockholm și compusă din Hector de Guerre (voce, pian), Louis de Guerre (voce, chitară) și George de Guerre (voce, tobe), a debutat pe piața muzicală în 2006 odată cu albumul „LA LA LA”, iar în 2010 au revenit cu un nou album eclectic intitulat „Love Thy Neighbour”.

Flash

M. ANTON

Un nou proiect muzical este pe cale să ne facă să dansăm. Este vorba de grupul **Let's Go Project** format din Mihai Jora (DJ, orchestrator), Camy (voce) și Mihai Andreias (orchestrator, compozitor, textier, voce). Chiar dacă aventura Let's Go Project a luat ființă în luna mai 2012, cei trei membri ai trupei au în spate experiența necesară realizării unor piese dance de calitate. Dexter DeeJay (Mihai Jora) a declarat: 'Sunt de mulți ani în lumea muzicală, am avut colaborări cu mulți artiști, dar m-am gândit să fac un pas înainte și să încep ceva de la zero'. Cei trei membri au lucrat într-un studio de înregistrări din Spania single-ul 'Yeke Yeke' - 'o melodie veselă, cu ruperi de ritm, cu o voce frumoasă care te îndeamnă la dans'.

Adrian Sîna și-a lansat cel mai nou single, numit "ARDE CEVA", prima piesă în limba română din cariera sa solo. Noul single, compus de Adi și înregistrat la Sisterhoodlive Records, anunță primul său album, care este aproape gata. Dacă până acum Adrian și-a obișnuit publicul cu piese în limba engleză și cu tot felul de colaborări inedite, alături de câteva voci feminine, acum artistul a ales să vină cu un single în română, care se bucură deja de feedback pozitiv în mediul online și nu numai.

Adrian Sîna

"Amândoi" este titlul celui mai nou single semnat **Matteo**, pe care artistul l-a făcut cadou fanilor săi. În mai puțin de trei săptămâni, "Amândoi" a strâns peste 700 de mii de view-uri pe un singur cont de Youtube. "Noul meu single este o piesă care a prins foarte bine la public în timpul concertelor mele" a declarat Matteo. După ce anul trecut Matteo a luat cu asalt topurile muzicale cu piesa "Push It", continuând cu "Tu Tu Tu", acum artistul revine în forță cu noul single.

Dj Dark & Shidance, apreciați deejay ai momentului, împreună cu da Fleiva, nume cunoscut în industria muzicală românească, lansează single-ul "Vina mea". Ne-am dorit foarte mult să facem o piesă în limba română, o piesă cu versuri de dragoste, care să ajungă la inima tuturor iubitorilor muzicii dance", spune Dj Dark.

După ce a frânt inimile cu imaginea sa latino și baladele pline de sentiment, **Alejandro** lansează "Sombiru", o explozie de energie și poftă de viață. "<Sombiru> reprezintă exact cealaltă jumătate a spiritului latin", spune Alejandro. Cunoscut pentru single-urile interpretate ca membru al trupei Mandinga - "Donde" și "Perdăname", dar și pentru "Fiestecita"- prima piesă din cariera solo, Alejandro este un artist complet, fie ca este vorba despre muzică, sculptură sau pictură. Odată cu noul single, artistul lansează un super show alături de 8 instrumentiști și două dansatoare.

Mandinga lansează "Sufletul zâmbea". Trupa care a oferit hitul „Zaleilah”, dar și balada modernă - „Donde” (2008), oferă un single compus chiar de către Alex Burcea, membru fondator al formației Mandinga, extras de pe

albumul „Club de Mandinga”. „Dragostea este frumoasă. Uneori plină de soare, alteori purtată din furtună în furtună”, spune solista Mandinga, Elena Ionescu.

Rynno & Sylvia – „Chiar dacă ai plecat”, hitul lor pe care îl ascultați încă de astă vară se pregătește să devină cea mai populară piesă a iernii, odată cu lansarea videoclipului. „Piesa a fost compusă împreună cu Marius Dobre și DJ Bonne. Mesajul a fost transmis perfect de Sylvia” ne-a declarat Phelipe. Regizor este Anthony Icuagu, cel care ne-a transpus în imagini hituri cu Akcent, Raluka, Connect-r și mulți alții. El îmbină perfect regizoratul cu cariera muzicală, lansându-și primul său single, „I'll be there”.

După un an plin de evenimente, concerte, lansări, singleuri și videoclipuri, **Pepe** începe și 2013 în forță și lansează "Femei periculoase", primul track ce va fi promovat ca single. extras de pe următorul său album, care va fi lansat undeva către sfârșitul acestui an. Este un cover după "El muerto vivo", piesa interpretată de Peret și compusă de Guillermo Gonzales Arenas. Versurile sunt scrise chiar de Pepe: "Prin 2005, după un concert în Spania, cei de la "El Mundo" făceau o asemănare într-un articol între mine și Peret". Noul track beneficiază și de o variantă acustică pentru că piesa se regăsește și în playlistul "Unplugged Passion", noul concept de concert la care lucrează artistul.

Pepe

După un concert de zile mari desfășurat pe scena Sălii Radio din București, trupa **JUKEBOX** lansează piesa "Ediție specială". Produs de către Marius Moga, single-ul este construit în jurul unui personaj feminin deosebit, plin de candoare și sex appeal, cum numai într-o "Ediție specială" poți găsi. "Ne place mult de tot piesa, mai ales că este foarte reală", spune Alex Vasilache, JUKEBOX. Dinamic, cu o linie melodică ușor de reținut și o interpretare unică, cântecul continuă seria succeselor JUKEBOX alături de single-uri ca "Te ADOResc" sau "Cum vrei tu (numai tu)".

După succesul de care s-a bucurat în colaborarea pe care a avut-o cu trupa **AlbNegru și Rareș** pentru piesa "Mi-e sete de tine", Ralflo lansează primul său single solo, "I Don't Know". Compusă chiar de către Ralflo, este povestea unei relații de iubire ajunse la sfârșit. De-a lungul timpului, Ralflo a colaborat cu nume precum VAMA (Sarkozy) și Keo (Give me your love), dar și cu Philippe Saisse, producătorul lui David Bowie și The Rolling Stones.

Shift lansează un videoclip cu adevărat "Lejer" prin care dezvăluie publicului conceptul său despre viață. Artistul propune ascultătorilor o variantă de evadare din agitația urbană și problemele cotidiene, sugerând un stil de viață lejer, adoptat chiar de el. Regizat de către Trandafil, videoclipul a fost filmat pe parcursul a 12 ore. „Lejer” este al cincilea material semnat Shift și realizat de către Mido Production care va fi inclus pe viitorul său album. Printre piesele lansate de artist se numără: „Pe cuvânt” feat. Kamara & Do-Re-Mi, „Cineva” feat. Bean și „Viața-i de vina” feat. George Nicolescu.

Muzica filmelor Disney

Oana GEORGESCU

Întâlnirea copiilor cu cele mai îndrăgite personaje Disney - Mickey Mouse și Goofy - a prefațat lansarea în premieră în România a audiobook-ului „Disney Classics” (Editura Litera). Este o colecție de cărți ilustrate însoțite de CD-uri audio cu 24 de povești clasice și moderne, cu vocea mării actrițe Stela Popescu.

Copiii pot de-acum să urmărească ilustrațiile superbe în timp ce ascultă poveștile de la „Litera”, însoțite de coloane sonore muzicale celebre: *Albă-ca-Zăpada*, *Cenușăreasa*, *Regele Leu*, *Peter Pan*, *Mica Sirenă*, *101 Dalmațieni*, *Alice în Țara Minunilor*, *În căutarea lui Nemo*, *Cartea Junglei*, *Pisicile Aristocrate*, *Clopoțica*, *Bambi*, *Ratatouille*, *Alice în Țara Minunilor*, *Pinocchio*, *Alladin*, *Peter Pan*, *Doamna și vagabondul*, *Cenușăreasa*, *Frumoasa și Bestia*, *Frumoasa din Pădurea Adormită*. Stela Popescu a acordat zeci de autografe, iar Mickey Mouse, Goofy și celebrul magician american Michael Barron au susținut un

spectacol dedicat sutelor de copii care s-au fotografiat și au dansat pe acordurile muzicale celebre ale filmelor de animație Disney.

Pe Broadway, acolo unde a evoluat și Stela Popescu, alături de artiștii Operei Comice, se joacă în fiecare an cu același mare succes musicaluri celebre după poveștile lui Disney. Performerul incontestabil este „*The Lion King*”, un musical care se joacă din 1997. Germanul Hans Zimmer, primul compozitor de muzică de film care a combinat muzica clasică cu muzica electronică, a compus peste 100 de coloane sonore ale unor filme renumite și a strâns un Premiu Oscar, trei Premii Grammy și 2 Globuri de Aur. În 1994 a colaborat cu Elton John la muzica pentru „*The Lion King*”. Coloana sonoră s-a vândut în peste 15 milioane de exemplare, a devenit una dintre cele mai populare și i-a adus lui Zimmer primul său Oscar, două Globuri de Aur și trei premii Grammy. Este compozitorul preferat al lui Steven Spielberg, Ridley Scott și Christopher Nolan. Muzica (solo-urile și corurile africane) din „*The Lion King*” face totul, cum se spune.

Cine nu fredonează partituri celebre din coloanele sonore ale unor filme precum „*Cartea Junglei*” („*Trust in Me*” și „*I Wan’na Be Like You*”), „*Pisicile aristocrate*” sau „*Mary Poppins*”? Ele aparțin fraților Robert Bernard (a murit anul trecut) și Richard Sherman, muzicieni care au creat pentru studiourile Walt Disney. Ei au compus celebra melodie „*Supercalifragilisticexpialidocious*” din soundtrackul filmului „*Mary Poppins*”, un cuvânt 34 de litere inventat de cei doi în două săptămâni. Au fost recompensați cu 2 Premii Oscar la categoriile „*Cea mai bună partitură muzicală*” și „*Cel mai bun cântec*” („*Chim Chim Cher-ee*”).

Numeroși interpreți au acceptat cu bucurie să-și... împrumute vocea personajelor Disney. De pildă, în 1996 Lara Fabian a devenit, la propunerea Walt Disney Studios, „vocea” Esmeraldei pentru producția „*Cocoșatul de la Notre Dame*”. Anul trecut, Paula Seling a interpretat coloana sonoră a animației Disney „*Brave/Neînfricată*”. Pentru piesa „*Chiar pot zbura/My Spirit Flies*” - o baladă cu influențe celtice, ea a lansat și un videoclip realizat și filmat de Disney Studios în Polonia, lângă Katowice. Puțini sunt aceia care știu că directorul muzical al EuroDisney- Disneyland din Paris este, de mai bine de 20 de ani, compozitorul român Vasile Șirli. Există și un TOP al celor mai bune piese

Disney, care se regăsesc și în Colecția de audio-book-uri "Disney Classics" (Ed.Litera): "Circle of Life" ("The Lion King", 1994) compus de Elton John, text de Tim Rice și considerat cel mai bun cântec realizat vreodată de studiourile Disney, „When You Wish Upon a Star” ("Pinocchio", 1940) a câștigat un Oscar pentru "Cel mai bun cântec original" și se află pe locul 7 în TOP 100 Greatest Songs in Film History, fiind este cel mai votat cântec Disney, „A Whole New World” ("Alladin", 1992) unul dintre cele mai frumoase duete (Alladin și Jasmine) din istoria Disney, „Beauty and the Beast”, interpretat de îndrăgita actriță Angela Lansbury, care a câștigat un Oscar și un Grammy, „Kiss the Girl” din

coloana sonoră a peliculei "Mica Sirenă", "Someday My Prince Will Come" ("Albă ca Zăpada și cei șapte pitici"), "Colors of the Wind" ("Pocahontas", 1995) distins cu premiul Oscar și Globul de Aur pentru „Cel mai bun cântec original” și cu Premiul Grammy pentru „Cel mai bun cântec scris pentru un film”, "Feed the Birds -Tuppence a Bag" ("Mary Poppins", 1964) una dintre melodiile favorite ale fanilor Disney, inclusă în 2005 de însăși Julie Andrews pe albumul sau, „Julie Andrews Selects Her Favorite Disney Songs” sau "You'll be in my heart" ("Tarzan", 1999), compus de Phil Collins și recompensat cu un Oscar și un Glob de Aur pentru "Cel mai bun cântec original".

Un brand mureșean

Octavian URSULESCU

Între neologismele pe care le-am adoptat în ultima vreme este și acela de "brand", pentru "marcă înregistrată", dar în cazul de față chiar avem de-a face cu așa ceva. Deși este vorba de județul meu natal, nu sunt deloc subiectiv, fiind vorba de o manifestare unică în România, la care locurile se rezervă cu multe luni înainte! Nu întâmplător pe afiș, alături de alți parteneri media, figurează "Actualitatea muzicală" și "Ultima oră". Familia deputatului Gliga Vasile Ghiorghe a înscris "Balul însuraților" la OSIM, consfințind paternitatea acestei tradiții mureșene, care în comuna copilăriei mele, Chiher, are

loc, de pildă, de Bobotează. Inițial, festivitatea de la Reghin avea loc doar sâmbăta, dar cum solicitările sunt foarte mari, s-a ocupat și duminica, în total fiind 1200 de participanți, unii veniți chiar din Franța, care dansează cu foc pe muzică ușoară și populară, ca la un Revelion! Dacă Lucian Blaga credea că "Veșnicia s-a născut la sat", la ediția a VI-a a manifestării

participanții au ținut să confirme această aserțiune, cu minunate cos-tume vechi, autentice și prin dansurile și cântecele din localitățile respective. Dar balul a însemnat mult mai mult de atât: expoziții, fotografii, colecții, lansări de carte, amintiri, carte de onoare. Au fost mulți soliști de talent, acompaniați de orchestra dirijată de prof. Ioan Conțiu: Georgiana Pușcaș, Ana Nicoară,

Violeta Elena Man, Natalia Gliga, ansamblul "Hodăceana", Daniela și Delia Chirteș, Dan Aurelian Ștefan, Anca Făgăraș, Radu Felix Bîndilă, "Graiul neamului", Laura Oltean, Alin Bocșa, "Ecoul Călimanilor", Ana Crișan, Laura Uilăcan, Doru Pop, Corina Florea Covaciu. Se înțelege, publicul a așteptat cu nerăbdare, obișnuit din anii trecuți, vedetele invitate, care au evoluat cu uimire într-o asemenea ambianță nemaivăzută. De această dată, Dumitrița Gliga, scenarist și regizor, s-a oprit la Irina Loghin, Sofia Vicoveanca, Veta Biriș și Marius Ciprian Pop, acesta din urmă fiind și un inspirat prezentator.

40 de ani împreună...

Octavian URSULESCU

În decembrie s-a stins din viață, în Germania, valorosul dirijor și instrumentist (pian, saxofon) Gerhard Römer. Tânăr jurnalist de muzică fiind, cu rubrici în „Contemporanul” (cel mai respectat săptămânal al vremii) și „Scânteia tineretului”, l-am admirat nu o dată din fundul grădinii, stând în picioare (la mese stăteau oamenii mai cu bani...), în fruntea orchestrei sale, la celebrul „Mon Jardin”. Mergeam pe jos, nu era departe de mine, azi pe locul grădinii se înalță hotelul Dorobanți (sau cum s-o mai chema acum). „Țuțu” avea bărbiță și acompania diverse vedete de muzică ușoară, cu un succes colosal, căci nu găseai un loc să dai cu parul. Asta se întâmpla la începutul anilor '70; nu pot să spun că eram prieteni, dar ne cunoșteam destul de bine, îmi aduc aminte că am și elogiat show-ul său în câteva articole. După ce a

rându-i în Suedia. Vestea dispariției lui „Țuțu” mi-a dat-o Pompilia Stoian, după care am comentat trista veste cu Marina Voica, care a cântat mult cu el. Articolul de

față încearcă să-l readucă în memoria celor mai tineri pe Gerhard Römer, dar și pe cea care i-a stat alături mai bine de 40 de ani de viață, Anca Agemolu.

De origine armeană, ca și Corina Chiriac sau Anda Călugăreanu (mamele acestora erau armenice), Anca Agemolu a terminat facultatea de muzică din cadrul Institutului Pedagogic din București, după absolvire predând la o școală medie. În anii '50 a devenit cunoscută prin interpretarea unor piese semnate de H. Mălineanu, Temistocle Popa (este o bună prietenă a familiei acestuia), Ramon Tavernier, Radu Șerban, Nicolae Kirculescu. Cu vocea sa caldă de mezzo-soprană a abordat și piesă cu tentă jazz-istică (un swing remarcabil), dar și rock'n'roll. În 1966 a dat viață la festivalul de la Mamaia melodiilor „Te cheamă dragostea” (N. Kirculescu), „Gândul meu” (Eugen Teger), „Yenka” (Radu Zaharescu). În 1968 a reprezentat România, alături de Margareta Pâslaru și Dan Spătaru, la prima ediție a festivalului „Cerbul de aur” de la Brașov, prezentată de Stela Popescu și Iurie Darie, dar, aprecia compozitorul Edmond Deda, a avut un repertoriu care n-a avantajat-o. Până la plecarea în Germania, la începutul anilor '70, a lansat o sumedenie de piese, care nu știm dacă se mai află în fonoteca radio sau la Electrecord. Între acestea, „Frumos ești, București!” (Radu Șerban), „De ce mi-ai scris?” (Andrei Proșteanu), „E prea frumos!” (Temistocle Popa), „Cum mă vezi și cum te văd” (Ramon Tavernier), „Ia-mă cu tine” (H. Mălineanu) – duete cu Aurelian Andreescu, „Băiatul

A. Agemolu

emigrat n-am mai știut mare lucru despre el, înafară de ce-mi povestea bateristul Micki Mănăilă, stabilit la

care duce flori” (R. Șerban), „Ce simplu ar fi” (N. Kirculescu), „Când se-aude o trompetă” (Valențiu Grigorescu), „Cu yola” (R. Șerban), „Mai minunat decât sufletul tău” (Aurel Giroveanu), „Nu mă-ntreba” (R. Șerban), „Nu te pot uita” (N. Kirculescu), „Poate să ningă, poate să plouă” (A. Giroveanu) – duet cu Mihai Dumbravă, „S-a sfârșit cu tristețea” (Camelia Dăscălescu), „Spune-mi de ce mi-ai scris” (A. Proșteanu), „Te voi iubi până la sfârșitul lumii” (N. Kirculescu), „Tu și eu” (C. Dăscălescu), „Un colț de cer” (R. Tavernier), „Vrăbiuțe indiscrete” (Noru Demetriad). În perioada ei de glorie din țară a fost acompaniată de orchestrele Gerhard Römer (cu acesta s-a înfiripat încă de atunci o idilă), Horia Moculescu, Paul Ghentzer, Gelu Solomonescu, Alexandru Imre (multe turnee peste hotare cu orchestra Electrecord, împreună cu Anda Călugăreanu). Anca Agemolu a colaborat mult cu Teatrul de revistă „C. Tănase”, cu care a întreprins numeroase turnee. Un asemenea turneu, alături de Anda, avea să-i schimbe viața: la Stuttgart l-a reîntâlnit, după 12 ani, pe fostul ei logodnic „Țuțu” Romer, venit la concert împreună cu părinții; flacăra iubirii s-a reaprins, s-au căsătorit, au avut doi copii, și treptat a renunțat la muzică, deschizându-și un cabinet de cosmetică. Dar, nici după 40 de ani, oamenii n-au uitat-o pe Anca Agemolu, amendând în comentariile lor de pe internet cunoștințele modeste ale așa-ziselor vedete de azi. Danca scrie: „Uite așa recunoaștem vechea școală – cei care știu să lege fraze...”. Iar Maria are amintiri tulburătoare și amuzante: „Eu chiar am cunoscut-o. Era prin anul 1965. Împreună cu Stela Enache și Aura Urziceanu făcea repetiții, sub bagheta maestrului George Grigoriu, la clubul „Constructorul” de pe str. Luca Stroici (ca să vezi cum e viața, Stela Enache locuiește acum chiar pe această stradă! - N.A.). Eu

eram membră a secției de balet a clubului, așa că aveam permisiunea de a asista la repetiții. Mi-o amintesc perfect pe Anca Agemolu: suplă, îngrijită, cochetă (fără ostentație), purtând pantofi cu tocuri foarte înalte și subțiri, la modă pe atunci. Într-o zi tocul i-a intrat între șipcile scenei și s-a rupt, noroc că stăteam aproape și bunicul meu, cizmar, i l-a reparat. În ziua accidentului cu pantoful țin minte că purta o rochiță albastră, strânsă pe corp, încheiată asimetric, total deosebită. Încearcă să mai stai acum în preajma „vedetelor” de azi...”.

Pierderea lui „Țuțu”, după o viață petrecută împreună, a lăsat un gol imens în sufletul Ancăi Agemolu, dar iată că iubitorii muzicii ușoare n-au uitat-o. Iar fiul, Roland, 32 de ani, duce mai departe tradiția muzicală a familiei: are un studio de înregistrări,

A. Agemolu

este un compozitor și DJ apreciat la München. E trist că TVR nu se gândește să invite în platourile sale, pentru nostalgice reîntâlniri, aceste mari vedete de ieri, care chiar acolo, în Dorobanți, au cunoscut gloria...

Dan CHIRIAC

INNA lansează videoclipul următorului single de pe albumul „Party Never Ends”. Piesa se numește ‘More than Friends’, iar videoclipul a fost filmat în Los Angeles, regizor fiind Edward Aninaru. Piesa va fi lansată în două variante, cea de-a doua este un featuring cu Daddy Yankee, artist nominalizat la Premiile Grammy, cunoscut pentru piesa „Gasolina” și colaborările sale cu artiști precum Enrique Iglesias, Snoop Dogg, Nicole Scherzinger sau Akon. Albumul „Party Never Ends” este cel de-al treilea din cariera INNEI și va fi lansat pe 1

Inna

martie. Piesele au fost înregistrate la Londra, Mexico, București, Copenhaga și Los Angeles, la acest album lucrând producători mari (unii chiar nominalizați ai Premiilor Grammy). INNA a lansat și piesa care poartă numele albumului, cu un videoclip filmat în cadrul Rock the Roof Istanbul. Până în acest moment, sesiunile Rock the Roof filmate de INNA în Paris, Londra, Mexic, București și Istanbul au acumulat 10 milioane de vizualizări. În prezent, INNA se află în Los Angeles, unde lucrează la ultimele detalii ale albumului.

Mamasita bate la inimile noastre cu cel mai recent videoclip al piesei “Knocking at your heart”. Dacă

în primul clip al Mamasitei - Zbor - culorile explodează pe un ton vintage, de această dată ne surprinde cu simplitatea imaginii alb-negru, dar păstrează și linia de

glam fashion. „Întotdeauna am avut o slăbiciune pentru videoclipurile alb negru. Îmi place să observ oamenii pentru că fiecare dintre noi e un spectacol live din care rămâi cu ceva. Clipul nu are o poveste, însă ideea acestuia este de a surprinde tipologii diferite de oameni în intimitatea trăirilor lor ”

Anda Adam are o inimă de dat. Funky fresh și cool, Anda ne anunță, că... are o inimă de dat. Ea lansează cel mai recent single, ‘Amo’, o producție Hahaha care marchează reîntoarcerea la aromele R’n’B care au consacrat-o. Tonică și senzuală, Anda ne cântă despre iubire și găsirea bărbatului ideal. Ea nu se lasă prada pasiunii, căzând în brațele unui personaj care joacă rolul cavalerului de cartier, ci preferă iubirea adevărată, pe care o va oferi unui bărbat care știe să îi satisfacă toate dorințele. Piesa e o lecție despre cum o femeie puternică își poate revendica independența în fața bărbatului care încearcă să impresioneze prin calitățile lui de cuceritor galant și infatuat. Cu acordurile sale funky, single-ul este un preambul la ritmurile pe care va vibra anul 2013. Videoclipul a fost filmat în regia

lui Alex Ceaușu și o prezintă pe Anda la fel de sexy și plină de atitudine ca întotdeauna.

“**APA**”, cel mai nou single semnat **Loredana** (feat. Cabron), este pe locul întâi în topul celor mai difuzate piese pe posturile de radio, în prima săptămână a anului 2013. Melodia ocupă poziția fruntașă în clasament a doua

oară consecutiv, fiind difuzată de 557 de ori. În plus, videoclipul piesei s-a situat, de asemenea, pe primul loc

Anda Adam

în top. Colaborarea dintre Loredana și Cabron s-a dovedit a fi una de mare succes, "APA" fiind difuzată în heavy rotation de toate posturile radio mainstream. "APA" ocupă locul 1 pe iTunes România în topul celor mai descărcate piese, top în cadrul căruia Loredana a devansat artiști precum Rihanna, Adele sau Maroon 5. Mai mult decât atât, în nici două luni de la lansare, videoclipul melodiei a înregistrat aproape 3 milioane de vizualizări pe contul oficial de Youtube MediaPro Music. "APA" a fost single-ul cu care Loredana a deschis marele său concert de la Sala Palatului din 25 noiembrie. Piesa face parte de pe albumul "Dragoste", care conține 18 piese, precum "Ochii din Vis",

"Automatic Love", "Sexting", "Shukar", "Coborâtă din Rai", "El Dorado" sau "Smile" și un bonus track.

Veronika: „Superstars”. Și-a început cariera muzicală în 2005 alături de Mona, Lisa și Lora, împreună formând

proiectul muzical lansat de Marius Moga, Wassabi. După patru ani plini de succes, cele patru fete au luat-o pe căi diferite, Veronika rămânând cunoscută ca "Mulatra din Wassabi". Despre cea mai nouă colaborare a sa cu Julian M, artista declara: „Cu Julian M mă știu de câțiva ani, de pe vremea când Wassabi era backing vocals-ul trupei Morandi. Am acceptat pentru că mi-a plăcut viziunea fresh și ideile deosebite pe care le avea. Pe deasupra, este un om cu care fac o echipă foarte bună”.

Loredana și Cabron

Silvia Chifiriuc: „E voia ta”

După câțiva ani în care a stat departe de scenă, timp în care a devenit mamă, talentata interpretă Silvia Chifiriuc își face o spectaculoasă revenire pe scena muzicală cu un excelent album apărut la Ovo Music. Este, practic, un album de autor, toate cele 10 cântece fiind semnate de reputatul compozitor basarabean Ian Raiburg, la câteva din piese versurile fiind semnate chiar de protagonistă. Sunt cântece

mai vechi și mai noi, respirând însă toate acel aer simplu, natural, bun și blând al melodiilor de dincolo de Prut. După Fuego, iată, Silvia Chifiriuc familiarizează publicul de la noi cu creația unui adevărat maestru al șlagărului. Se disting

titluri cum ar fi „Noi ne iubim”, „Săruturi”, „Serenada”, „E voia ta” (versuri Grigore Vieru), „Ai apărut de nicăieri”. Înregistrări: S. M. Studio (și mix-master) și Ovo Music; voci Cristi Nistor și Mișu Constantinescu; aranjamente muzicale Sergiu Musteață, Ilie Dobrov, Emanuel Gheorghe „Fisă”. Au colaborat instrumentiștii Emanuel Gheorghe, Vladimir Colosnicov (chitară), Marin Petrache Pechea, Valeriu Prodidenco (saxofon). Prin acest album Silvia Chifiriuc marchează un „come back” care nu a trecut neobservat de specialiști și public. Remarcabilă prezentarea grafică!

Sanda RAICIU

The romanian jazz collection

Cel de-al doilea album compilație, care conține selecțiuni

înregistrate în Gala Premiilor de jazz din 2011 pe anul precedent, beneficiază, față de cel anterior, de un plus de calitate tehnică.

Asta datorită atât formațiilor prezente pe lista laureaților, dar și celor doi Maeștri de sunet Gabriel Isac și Mihai Ninu.

Astfel, putem spune, că această selecție reprezintă cea mai autentică sinteză/panoramă a jazz-ului românesc și/sau a jazz-ului din România pentru anul 2010/2011, dacă nu chiar pentru primul deceniu al secolului XXI.

CD-ul, inspirat intitulat (la sugestia Casei de discuri A&A Records) The Romanian Jazz Collection, ne bucură cu atât mai mult cu cât îi cuprinde pe aproape toți muzicienii autohtoni valoroși, cel puțin pentru acest moment, care se exprimă printr-o mare diversitate stilistică ce ilustrează orientările componistice/interpretative nu numai din România, ci din întreaga lume jazz-istică.

Vom putea asculta sau reasculta astfel, jazz clasic, mainstream cu Puiu Pacu Trio, solist Aldo Blaga și cu Costinel Mirea Quartet, jazz modern be-bop cu Trio Sorin Zlat și cu grupul sibian

Silex, blues-jazz fusion cu grupul timișorean Bega Blues Band, solistă Maria Chiorean și cu Duo Sorin Romanescu-Alex Manchitare, solistă invitată Luiza Zan, jazz-rock fusion cu grupurile Marius Pop&M Theory și Capriel Dedeian & Jazz Challenge, invitat cunoscutul saxofonist Garbis Dedeian.

Nu sunt departe de clasicismul jazz-ului nici cele două piese, oarecum excepții, „Summertime” de G. Gershwin într-o interpretare quasi de operetă a regretatei Mirelei Zafiri (care ne-a părăsit din păcate prematur-în 2012)

împreună cu Bega Blues Band și balada „Memories of you” dedicată de pianistul George Natsis, în numele organizatorilor, regretatului clarinetist de mare talent, care a fost Alin Constanțiu. (**Alexandru SIPA**)

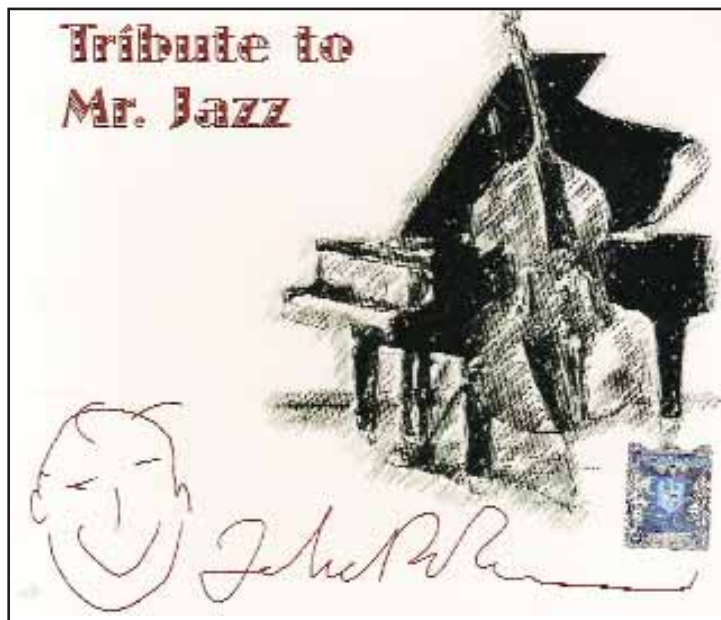
Tribute to Mr. Jazz

...Ca și când Tu însuși ți-ai lua un răgaz să-l ascuți de acolo de foarte sus și de foarte departe unde știi c-ai plecat mai acum un an, într-a nouasprezecea zi de septembrie, dis de dimineață...tac acum cu râsul și cu lacrima Ta de soldat fruntaș în armata lui Dumnezeu ca scriind cronică acestui album dedicat selecțiilor **Galei Premiilor de Jazz pe 2011**

– în memoriam **Johnny Răducanu** – de fapt să-ți scriu ție, oriunde ai fi, Înalt Patriarhule de mai presus de timp și de spațiu.

De unde-live-într-un târziu de **vineri, la Godot Café Theatre** – gazda **Premiilor jazz-ului românesc acordate de Fundația Muzza** prin strădania muzicologului **Alexandru Șipa** de a nu trăda, indiferent de calvarul crizei financiare, cauza valorilor autohtone de gen-postumă reverență în fața unei vechi favorite din repertoriul Johnny Răducanu, **Blue moon**, oficiată cu sofisticat swing de pianistul **Puiu Pascu** în chiar deschiderea Galei. Asta pentru ca, privit în oglinda timișoreanului **Johnny Botta** – de altminteri și premiat ex-equo la prezenta secțiune publicistică pentru compendiumul „Istoria jazz-ului” – să-i revină la celălalt capăt al aceluiași album – martor al unei mari iubiri, - onoarea de a închide cercul omagial cu propria-i compoziție pentru bass solo recreând universul și spiritul apusului maestru-**Remember Johnny Raducanu**.

Și tot în materie de propriu univers creator la intersecții clasic-jazz-moduri arhetipale- ethno jazz, este termenul cheie atât în recomandarea celui mai bun jazz-muzician din Diaspora-saxofonistul **Nicolas Simion** (solo aici în două dintre compozițiile sale **Nick on line** și **May I dance**) cât și în

definirea rețetei de succes a albumului anului-“Devoiler la musique traditionnelle roumaine a travers le jazz”-, semnat și înregistrat live la faimosul club vienez Porgy & Bess de pianistul **Florin Răducanu cu grupul său Art Factory și naista Dalila Cernătescu** (moment special conservat pentru dumneavoastră pe track-ul **Cătu-i Maramureșu**).

Vă place **Luiza Zan?** - Întrebarea n-are cum să fie decât retorică iar premiul de jazz - “Muziciana anului 2011” - este cel mai bun prilej de reîntâlnire cu **Bărcuțele ei de hârtie** ca și cu o splendidă veterană a la Prevert/Kosma **Autumn leaves** – devenită cea mai cântată piesă a Galei devreme ce pianistul de foc **Alex Pădureanu** transforma la rândul său bătrânul standard într-o arenă a virtuozității de 5 stele (măiestria improvizatorică a trio-ului Pădureanu nu mai puțin valabilă în cazul revizitării latin jazz-funk standardului **Watermelon man**, marca Herbie Hancock).

Și dacă am ajuns astfel la categoria “Confirmările anului 2011”- a nu se uita spațiul reflecției propus prin propriile **Gânduri rustice** de alt tânăr pianist pentru care gloria nu ține cont de numărul anilor - **Toma Dimitriu**. La polul opus... evident, ca tonus – perpetuum celebrărilor neo-soul-jazz-funk gen **Forget regret** stă martor al 100% dansanților sibieni **Guilty Lemon**. Momentul e inspirat precedat de un alt “desert” sonor însă mai de prin zona blues-ului (curat “hand-made” **Sweet home Chicago**, nu butaforie!) căci premianții acestei categorii am avut norocul să fie irezistibili super-muzicieni show-mani **Raul Kusak & Vali “Sir Blues” Răcilă**. Și încă ceva, dacă penuria de voci masculine e o problemă a întreg jazz-ului european-paradoxul fericit face ca pe acest album să vă delectați nu cu una ci chiar cu două exemplare la superlativ. Il numesc aici, pe de o parte, pe **Alex Constantin**, laureat la categoria “Revelația anului” (clasic swingant în ellingtonianul **Don’t get around**

much anymore și cu iscusința modernității latino în abordarea **Masquerade**-ul lui George Benson), urmând ca pe de altă parte să dăm Cezarului ce e al Cezarului și lui **Al Baroc** ce e al lui - adică “Premiul special al juriului”. Stilul, sofisticarea și calitatea texturii vocale (aici preț de un altfel de **Summertime**, jazz-funky) explică prezența sa pe podiumul faimoasei competiții Nomme Jazz-Tallinn-Estonia 2011 și subliniază, dacă mai era nevoie, cota protagoniștilor **Galei Premiilor de jazz Muzza**-editia a IX-a. (**Anca ROMECI**)

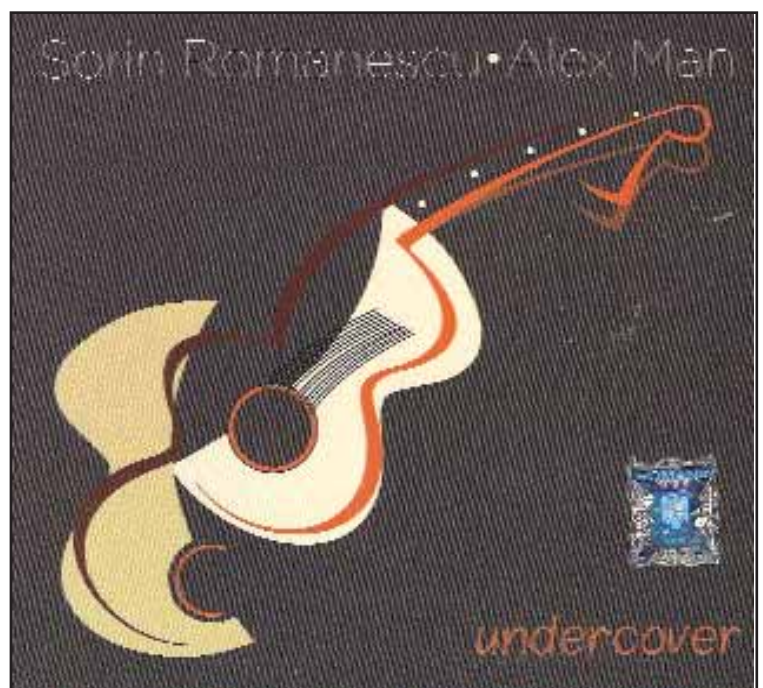
Sorin Romanescu, Alex Man: „Undercover”

Discul/ înregistrarea cuplului Man-Romanescu (Virtuoso Guitar Duo sau Standards On Double Six) mi-a stârnit o poftă pe care nu sunt sigur că ascultătorii de jazz de pe la noi o mai au. E vorba de pofta de a ține în mână, mirosi, asculta și privi un produs DVD profesionist cu un grup românesc de jazz, în cazul de față cu prestația Man-Romanescu.

Legat de concertul Man-Romanescu, n-am avut încotro decât să încerc a-mi potoli pofta pe Youtube, unde diverse înregistrări, unele TV, altele furate cu camera foto prin câte un concert obscur, mi-au sugerat ce pierd.

Găsesc că jazzul e un gen care, în context românesc, a evoluat în mod onorabil, a recuperat teren și s-a conectat la

realitatea planetară într-un ritm mai alert decât alte genuri. În pop, rock și hip hop treaba stă încă “profund românește” (și nu în sensul că ar avea identitate națională marcantă), în jazz însă există material viabil pentru comparații cu lumea largă. Nu e chiar același nivel, continui să susțin că la noi prea mult jazz vine dinspre școală / regulamente (=standarde) și prea puțin din experiment și interdisciplinaritate. Proiectele mai îndrăznețe se dezintegrează rapid în pandalii free-jazz scuzate cel mult de virtutea improvizației. Despre Romanescu știu că la viața lui a și studiat, s-a și jucat (mă gândesc la Sarmalele Reci). Despre Man nu prea știu și oricum, din varianta audio a acestui material, n-am cum să-mi dau seama care e unul și care e altul, cine pasează și cine dă cu capul (și când se schimbă rolurile). Încă un motiv pentru care acest duo trebuie expus vizual, mai ales că nu prea am cunoștință de duete chitaristice

de această factură prin părțile noastre.

Deocamdată vă recomand CD-ul UNDERCOVER realizat de A&A Records în 2012 cu Duo Alex Man-Sorin Romanescu live in CoverClub Făgăraș în primăvara anului 2011 și produs în colaborare cu Fundația MUZZA. (**Aron BIRO**)

Povești... cu cântec! (IV)

Doru IONESCU

Romulus Cruceanu a plecat din România în 1980 și s-a stabilit la New York. Dorindu-și inițial să studieze compoziția, pianistul a avut șansa să învețe, apoi să și predea la Queens College Aaron Copland (unde a beneficiat de laboratorul lui Robert Moog, inventatorul sintetizatorului). Prin urmare s-a dedicat muzicii electronice – unul dintre discurile sale a fost nominalizat în 1993 la premiul Grammy (secțiunea new age). În ultimii 15 ani a revenit de câteva ori în România, de fiecare dată cu un alt proiect. Discuri nu a mai putut edita decât arar, conform cursului showbiz-ului... În ultimii ani a colaborat la spectacolele musical la Londra și, revenit în State, pune la cale revenirea în România, măcar pentru jumătate de an... anual. Are și un concept nou de propus, bazat pe un show multimedia, însă aici ar intra în discuție și un producător interesat.

Lidia Creangă, nimeni alta decât baterista celebrului grup rock feminin Catena, a încercat să se aclimatizeze cu Germania, alături de fostele sale

Lidia și Sorina Creangă

colege, încă din 1977. Nu a reușit, nici măcar în primii ani '90 când au refăcut trupa în jurul Păuniței Ionescu (Big Mama & The Kids), în schimb și-a atins un alt vis. Trăiește și muncește (din păcate fără legătură cu muzica) de un deceniu acolo unde și-a dorit de fapt să ajungă de când se știe, în vecinătatea leagănelui mișcării hippie (pentru conformitate la Santa Cruz, lângă San Francisco). Nu mai cântă decât ocazional în noua sa țară, în schimb atunci când se întoarce în România viața sa revine la același ritm alert care i-a marcat tinerețea – pop-rock.

Aici, împreună cu sora ei, **Sorina Creangă**, și cu studenți de la UNATC (dar nu numai), pune în scenă (cu greutate nenumărate și banii câștigați în America) lucrări de anvergură aparținând patrimoniului universal, altfel imposibil de montat în România („Jesus Christ Superstar” în 2006, în 2008 „Evita”, iar în 2010 „Hair”). De ultimă oră, din toamnă a fost atestată prima Școală de Musical din România. Cu sediul în Casa de Cultură a Studenților din București, visul celor două surori a devenit realitate. Pe parcursul a doi ani, aici se vor studia arta expresiei verbo-vocale, cânt și interpretare muzicală, istoria musicalului, arta actorului, expresivitate corporală, coregrafie, dans și mișcare scenică.

Debutând cu un grup folk din Miercurea Ciuc, **Maria Nagy** ajunge să fie cunoscută prin Cenaclul

Flacara în 1978, după care repertoriul său și faima cresc exponențial, de la muzică ușoară la rock. De la mijlocul anilor 80 cântăreața primește contracte în străinătate. A revenit imediat după 1990, când industria muzicală românească era cu totul alta. Stabilită la Gardony, lângă Budapesta, cu o fiică de 15 ani ce îi calcă pe urme (deocamdată la pian), Maria a vizitat de curând TVR, ba a și cântat într-un club bucureștean la cererea numeroșilor săi fani (de pe facebook, dar nu virtuali!). Deocamdată o singură piesă nouă (o preluare orchestrată cu Laurențiu Cazan), ceea ce mă face să cred că povestea sa cu cântec... va continua.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE U.C.M.R.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

AI. I. BĂDULESCU, Aron BIRO, Lava BRATU, Viorel COSMA,
Anca FLOREA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU,
Florian LUNGU, Carmen MANEA, Ruxandra MIREA,
Doina MOGA, Tudor MOISIN, Irina NIȚU,
Costin POPA, Anca ROMECI,
Mădălin Alexandru STĂNESCU, Alexandru ȘIPA,
Mircea ȘTEFĂNESCU, Vasile TOMESCU,
Florin-Silviu URSULESCU,

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x